

Қазақстан Республикасы
Астана қаласы
«AGZHAN» ғылыми-білім
беру орталығы»

Республика Казахстан
город Астана
«Научно-образовательный
центр «AGZHAN»

010000, Астана қ., Ш. Иманбаева к., 5а ү., каб. 203
+7 708 425 58 09, 8 71 72 25 58 09 (қабылдау бөлімі).
www.agzhanastana.kz [agzhanastana](https://www.instagram.com/agzhanastana)
agzhan_astana@mail.ru

010000, г. Астана, ул. Ш. Иманбаева, д. 5а. 203 каб.
+7 708 425 58 09, 8 71 72 25 58 09 (приёмный кабинет).
www.agzhanastana.kz [agzhanastana](https://www.instagram.com/agzhanastana)
agzhan_astana@mail.ru

**«БЕКІТЕМІН»
«AGZHAN»
ғылыми-білім беру
орталығының» директоры
М.А.Шорманбаева
02.03.2026 ж**

**«Тәлімгердің кәсіби қызметіндегі балалар қоғамдық ұйымдарының
қызметін дамыту»**

Қазақстан Республикасы білім беру ұйымдарының тәлімгерлері мен аға
тәлімгерлерінің біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламасы

«Тәлімгердің кәсіби қызметіндегі балалар қоғамдық ұйымдарының қызметін дамыту» біліктілікті арттыру курсының бағдарламасы білім беру ұйымдары тәлімгерлері мен аға тәлімгерлерінің білім алушыларды тәрбиелеу мен әлеуметтендірудің негізгі тетігі ретінде балалар қоғамдық бірлестіктерінің қызметін ұйымдастырушылық-педагогикалық қолдау және дамыту саласындағы кәсіби құзыреттіліктерін жетілдіруге бағытталған.

Бағдарлама Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнама талаптарына және білім беру саласындағы нормативтік-құқықтық актілерге сәйкес әзірленген:

1. Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III **«Білім туралы» Заңы**;
2. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 4 мамырдағы № 175 **«Педагогтердің біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламаларын әзірлеу, келісу және бекіту қағидаларын бекіту туралы»** бұйрығы;
3. Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 **«Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы»** бұйрығы;
4. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2009 жылғы 13 шілдедегі № 338 **«Педагог қызметкерлер мен оларға теңестірілген адамдар лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы»** бұйрығы;
5. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы № 249 **«Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023 – 2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы»** қаулысы;
6. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 12 қаңтардағы № 18 **«Сынып жетекшілігі туралы ережені бекіту туралы»** бұйрығы;
7. Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 21 желтоқсандағы № 506 **«Баланы қорқытудың (буллингтің) профилактикасы қағидаларын бекіту туралы»** бұйрығы;
8. Білім беру саласындағы уәкілетті орган бекіткен **«Адал азамат» тәрбие бағдарламасы**.

«Тәлімгердің кәсіби қызметіндегі балалар қоғамдық ұйымдарының қызметін дамыту» біліктілікті арттыру курсының білім беру бағдарламасы **«AGZHAN»** ғылыми-білім беру орталығының әдістемелік кеңесінде қаралды: 2026 жылғы «02» наурыздағы № 17 хаттама.

Мазмұны

1. Жалпы ережелер	4
2. Глоссарий.....	5
3. Бағдарламаның тақырыбы	11
4. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері	14
5. Бағдарлама мазмұнының құрылымы	17
6. Оқу процесін ұйымдастыру	30
7. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету	33
8. Оқу нәтижелерін бағалау.....	36
9. Курстан кейінгі қолдау	42
10. Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі.	44

1. Жалпы ережелер

«Тәлімгердің кәсіби қызметіндегі балалар қоғамдық ұйымдарының қызметін дамыту» біліктілікті арттыру курсының білім беру бағдарламасы білім беру ұйымдары тәлімгерлердің кәсіби құзыреттіліктерін білім алушыларды тәрбиелеу мен әлеуметтендірудің негізгі механизмі ретінде балалар қоғамдық бірлестіктерінің қызметін ұйымдастырушылық-педагогикалық қолдау және дамыту саласында жетілдіруге бағытталған.

Қазақстан Республикасының білім беру жүйесін дамытудың қазіргі кезеңі жаңартылған стратегиялық және нормативтік құжаттарда көрініс тапқан білім беру процесінің тәрбиелік құрамдас бөлігіне назардың күшеюімен сипатталады. Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023–2029 жылдарға арналған тұжырымдамасына сәйкес, білім беру ұйымдарының алдына жалпыадамзаттық және ұлттық құндылықтарға негізделген белсенді азаматтық ұстанымы бар тұтас тұлғаны қалыптастыру міндеті қойылған. Бұл міндетті шешуде білім алушыларды әлеуметтік маңызды қызметке тартуды және олардың әлеуметтік рөлдерді игеруін қамтамасыз ететін институттар ретінде балалар қоғамдық ұйымдары мен оқушылардың өзін-өзі басқаруына негізгі рөл беріледі.

Бағдарламаның **өзектілігі** Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2009 жылғы 13 шілдедегі № 338 «Педагог қызметкерлер мен оларға теңестірілген адамдар лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы» бұйрығының **(11-параграф)** талаптарына сәйкес тәлімгерлер қызметін сапалы жетілдіру қажеттілігімен негізделеді. Осы құжатқа сәйкес, тәлімгер балалар қоғамдық ұйымдарының, «Жас Қыран», «Жас Ұлан» бірлестіктерінің, дебаттық қозғалыстың, мектеп парламентінің қызметін дамытуға ықпал етуге, ұжымдық-шығармашылық қызметті ұйымдастыруға, білім алушылардың азаматтық және адамгершілік ұстанымдарын танытуы үшін жағдай жасауға міндетті. Бұл функцияларды іске асыру тәлімгерден тек жалпы педагогикалық білімді ғана емес, сонымен қатар балалар бірлестіктерін дамытудың ерекше технологияларын, ынталандыру және тарту әдістерін, көшбасшылық әлеуетті педагогикалық қолдау тәсілдерін меңгеруді талап етеді.

Бағдарлама «Адал азамат» біртұтас тәрбие бағдарламасын іске асыру контекстінде (ҚР Оқу-ағарту министрінің 2024 жылғы 30 шілдедегі № 194 бұйрығы) ерекше маңызға ие болады. Дәл осы «Жас Қыран» және «Жас Ұлан» балалар қоғамдық ұйымдары, мектеп парламенті, дебаттық қозғалыс еңбекқорлық, патриотизм, әділдік, жауапкершілік, бірлік пен ынтымақтастық құндылықтары дерексіз декларация болудан қалып, ұжымдық-шығармашылық істерге, әлеуметтік жобаларға, еріктілер акцияларына жеке қатысу арқылы білім алушылардың бойына сіңірілетін практикалық алаңға айналады. Осы бірлестіктердің қызметіне қолдау жасайтын тәлімгер «Адал

азамат» бағдарламасында негізделген құндылықтарды негізгі таратушы тұлға болып табылады.

Бағдарламаның өзектілігі Баланы қорқытудың (буллингтің) профилактикасы қағидаларының талаптарымен (ҚР Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 21 желтоқсандағы № 506 бұйрығы) және «ДосболLike» антибуллингтік бағдарламасының міндеттерімен күшейе түседі. Ынтымақтастық, өзара құрмет және ұжымдық жауапкершілік принциптеріне негізделген балалар қоғамдық ұйымдарының дамыған жүйесі балалар ортасындағы асоциалды құбылыстардың алдын алудың маңызды факторы болып табылады. Мектеп парламентінің ұйымшыл активі, «Жас Ұланның» тату ұжымы, дебаттық қозғалыста қалыптасатын диалог мәдениеті буллингке жол бермейтін салауатты ортаны құрайды. Бағдарлама тәлімгерді психологиялық қауіпсіз білім беру ортасын қалыптастыру үшін балалар бірлестіктерінің әлеуетін пайдалануға дайындайды.

Балалар қоғамдық ұйымдарының тәрбие жүйесіндегі айқын маңыздылығына қарамастан, қолданыстағы тәжірибе мен біліктілікті арттыру бағдарламаларының мазмұнын талдау осы бірлестіктердің қызметін дамыту мәселелері жүйелі тәсілсіз, үзінді түрінде ғана қарастырылатынын көрсетеді. Тәлімгерлер көбінесе іс-шараларды ұйымдастырудың жалпы әдістемелерін меңгерген, бірақ ұйым қызметін жаңадан келгендерді тарту кезеңінен бастап тұрақты актив пен көшбасшылық өзекті қалыптастыруға дейін қалай құру керек, «Адал азамат» құндылықтарын бірлестіктердің күнделікті жұмысына қалай интеграциялау қажет, балалар ұйымдарының әлеуетін әлеуметтендіру және буллингтің алдын алу үшін қалай пайдалану керектігі туралы тұтас түсінікке ие емес. Бұл бағдарлама аталған олқылықтың орнын толтыруға арналған.

Бағдарлама практикаға бағытталған сипатқа ие және модульдік негізде құрылған, бұл тыңдаушыларға теориялық білімді жаңартып қана қоймай, балалар қоғамдық ұйымдарын дамытудың нақты технологияларын, білім алушыларды тарту және ынталандыру әдістемелерін, бірлестіктер қызметін «Адал азамат» құндылықты бағдарларына және қауіпсіз білім беру ортасын құру міндеттеріне сәйкес жобалау құралдарын меңгеруге мүмкіндік береді.

2. Глоссарий

1. **Адал азамат** – Қазақстан Республикасының білім беру ұйымдарындағы біртұтас тәрбие бағдарламасы. Ол жалпыұлттық құндылықтар (еңбекқорлық және кәсібилік, тәуелсіздік және патриотизм, әділдік пен жауапкершілік, бірлік пен ынтымақтастық, заң мен тәртіп, жасампаздық пен жаңашылдық, үлкенге құрмет және анаға құрмет) негізінде білім алушы тұлғасын қалыптастырудың нысаналы бағдарларын, құндылық негіздері мен күтілетін нәтижелерін айқындайды.
2. **«Адал азамат» құндылықтары** – еңбекқорлық пен кәсібилік, тәуелсіздік пен патриотизм, әділдік пен жауапкершілік, бірлік пен

ынтымақтастық, заң мен тәртіп, жасампаздық пен жаңашылдық, үлкенге және анаға құрметті қамтитын негізгі ұлттық бағдарлар жүйесі.

3. **Академиялық адалдық** – оқу және зерттеу міндеттерін адал және шынайы орындауға, көшіруге, плагиатқа және алаяқтықтың басқа да түрлеріне жол бермеуге бағытталған принциптер мен қағидалар жиынтығы; тәлімгер қызметіне қатысты – сайлауларды, конкурстарды ұйымдастыруда, есеп беруде адалдық пен ашықтықты көрсету, сондай-ақ бұл принциптерді білім алушылардың бойына сіңіру.
4. **Ата-аналармен өзара іс-қимыл** – тәлімгер мен отбасының білім алушыларды тәрбиелеу мен әлеуметтендіру жөніндегі бірлескен қызметінің мақсатты процесі. Ол ақпарат беруді, кеңес беруді, ата-аналарды тәрбие іс-шараларын жоспарлау мен өткізуге тартуды, бірлескен жобалар мен оқиғаларды ұйымдастыруды қамтиды.
5. **Ата-аналарға педагогикалық ағарту жұмысы** – отбасымен өзара іс-қимыл жасау бағыты. Ол ата-аналардың балаларды тәрбиелеу, дамыту және әлеуметтендіру мәселелеріндегі психологиялық-педагогикалық құзыреттілігін арттыруды, отбасы мен мектептің тәрбиелік тәсілдерін үйлестіруді көздейді.
6. **Ата-аналар қауымдастығы тәрбие субъектісі ретінде** – тәрбие процесінің белсенді қатысушылары ретінде әрекет ететін, педагогикалық ұжыммен өзара іс-қимыл жасайтын және ата-аналар комитеттері, қамқоршылық кеңестері және басқа да нысандар арқылы тәрбие саласындағы шешімдердің қабылдануына ықпал ететін білім алушылардың ата-аналар жиынтығы.
7. **Ақпараттық-медиалық қолдау** – білім алушылардың назарын аудару, оларды ынталандыру және тарту үшін мектептегі БАҚ-ты, стендтерді, әлеуметтік желілерді пайдалана отырып, балалар бірлестіктерінің қызметі, оқиғалары, акциялары туралы ақпаратты құру, орналастыру және тарату жөніндегі қызмет.
8. **Әлеуметтену** – жеке тұлғаның қоғамда табысты жұмыс істеуі үшін қажетті әлеуметтік тәжірибені, нормаларды, құндылықтарды, мінез-құлық үлгілерін игеру және қайта жаңғырту процесі.
9. **Әлеуметтік жобалау** – мәселені талдауды, мақсат қоюды, іс-қимылдарды жоспарлауды, іске асыруды, нәтижелерді бағалауды және рефлексияны қамтитын әлеуметтік маңызды жобаларды әзірлеу және іске асыру технологиясы.
10. **Әлеуметтік-эмоционалдық оқыту (ӘЭО)** – балалардың эмоцияларды тану және басқару, эмпатия таныту, жағымды қарым-қатынастар орнату, жауапты шешімдер қабылдау дағдыларын дамытуға бағытталған білім беру тәсілі.

11. **Әртүрлі жастағы топ** – бірлескен қызмет үшін құрылған, өзара іс-қимыл, тәлімгерлік және өзара оқыту дағдыларын дамытуға ықпал ететін әртүрлі жастағы балалардың уақытша немесе тұрақты бірлестігі.
12. **Баланы қорқытудың (буллингтің) профилактикасы** – буллингтің пайда болуы мен таралуының алдын алуға, қауіпсіз білім беру ортасын құруға, сындарлы өзара іс-қимыл дағдыларын қалыптастыруға және зорлық-зомбылыққа төзбеушілікке бағытталған шаралар кешені.
13. **Білім алушыларды тарту** – балалар мен жасөспірімдерді әлеуметтік маңызды қызметке, ұжымдық-шығармашылық істерге, балалар бірлестіктерінің жұмысына белсенді қосу процесі мен нәтижесі. Бұл олардың әлеуметтенуіне, көшбасшылық қасиеттерінің дамуына және белсенді азаматтық ұстанымының қалыптасуына ықпал етеді.
14. **Білім алушылардың тартылу көрсеткіштері** – балалардың балалар бірлестіктерінің қызметіне, іс-шараларға, жобаларға қатысу дәрежесін көрсететін нақты өлшенетін индикаторлар (қатысушылар саны, келу жүйелілігі, бастамашылдық, тапсырмаларды орындау сапасы және т.б.).
15. **Буллинг** – билік теңгерімсіздігі жағдайында бір адамның немесе адамдар тобының басқа адамға (құрбанға) қатысты жасайтын, физикалық немесе психологиялық зорлық-зомбылық, қорқыту, қорлау түрінде көрінетін жүйелі, қасақана агрессивті мінез-құлық.
16. **«ДосболLike» бағдарламасы** – «ДосболLike» антибуллингтік бағдарламасын қараңыз.
17. **«ДосболLike» антибуллингтік бағдарламасы** – Қазақстан Республикасының білім беру ұйымдарындағы баланы қорқытудың (буллингтің) алдын алуға арналған кешенді бағдарлама. Ол достық, қолдау көрсету атмосферасын қалыптастыруға, білім алушылардың эмпатиясы мен коммуникативтік дағдыларын дамытуға арналған әдістемелік құралдарды қамтиды.
18. **Еріктілер (волонтерлік) қызметі** – жеке тұлғалардың қоғамның немесе адамдардың жекелеген санаттарының мүддесі үшін жүзеге асыратын ерікті, әлеуметтік бағытталған, өтеусіз қызметі; тәлімгер тарапынан республикалық акциялар мен жобалар («Қамқор», «Жасыл ел», «Қоғамға қызмет») аясында ұйымдастырылады.
19. **Жас ерекшеліктерінің кезеңдері** – адамның психикалық және физикалық дамуының жалпы заңдылықтары мен ерекшеліктерімен сипатталатын дәйекті кезеңдерін (бастауыш мектеп жасы, жасөспірімдік кезең, ерте жастық шақ) бөліп көрсету; балалар бірлестіктерінің қызметін жоспарлау және тәрбие жұмысының формаларын таңдау кезінде дамудың жас ерекшелік міндеттерін ескеру.

20. **«Жас Қыран» балалар қоғамдық ұйымы** – бастауыш және орта мектеп жасындағы (7-12 жас) білім алушыларды патриотизм, достық, үлкенге құрмет, білімге және шығармашылыққа ұмтылу құндылықтары негізінде біріктіретін республикалық балалар ұйымы.
21. **«Жас Ұлан» балалар қоғамдық ұйымы** – орта және жоғары мектеп жасындағы (13-17 жас) білім алушыларды біріктіретін республикалық балалар мен жасөспірімдер ұйымы. Оның қызметі белсенді азаматтық ұстанымды, көшбасшылық қасиеттерді қалыптастыруға, әлеуметтік маңызды жобаларға қатысуға және қоғамға қызмет етуге бағытталған.
22. **Жас топтарының психологиялық ерекшеліктері** – тәрбие жұмысын жоспарлау және ұйымдастыру кезінде ескерілуі қажет, белгілі бір жасқа тән психикалық процестердің, қасиеттер мен жай-күйлердің (жетекші қызмет, жаңадан пайда болған құрылымдар, қарым-қатынас, мотивация ерекшеліктері) жиынтығы.
23. **Көшбасшылық әлеует** – басқа адамдарға тиімді ықпал ету, бірлескен қызметті ұйымдастыру және жауапкершілікті өз мойнына алу мүмкіндігін қамтамасыз ететін тұлғаның ішкі ресурстары мен қабілеттерінің жиынтығы.
24. **«Қоғамға қызмет» қоғамдық пайдалы жұмысы** – білім алушылардың бойында өтеусіз көмек көрсетуге, әлеуметтік маңызды жобаларға қатысуға дайындығын қалыптастыруға, азаматтық жауапкершілікті дамытуға бағытталған тәрбие жұмысының бағыты.
25. **Медиация (мектеп медиациясы)** – жанжал тараптарының өзара қолайлы шешім табуына бағытталған, бейтарап делдалдың (медиатордың) қатысуымен жанжалдарды реттеу технологиясы; тәлімгер қызметінде – балалар ортасындағы тұлғааралық жанжалдардың алдын алу және оларды шешу үшін медиативтік тәсілді қолдану.
26. **Мектеп парламентінің министрліктері** – қызмет бағыттары бойынша құрылатын (мысалы, мәдениет министрлігі, спорт министрлігі, ақпарат министрлігі, қамқорлық министрлігі), парламент мүшелері басқаратын және жұмыстың нақты учаскелерін ұйымдастыруға жауап беретін оқушылардың өзін-өзі басқаруының функционалдық органдары.
27. **Мектеп парламенті** – білім алушылардың мүдделерін білдіретін, мектеп өмірін жоспарлау мен ұйымдастыруға, әлеуметтік жобаларды әзірлеу мен іске асыруға, әкімшілікпен, педагогтермен және ата-аналармен өзара іс-қимыл жасауға қатысатын оқушылардың өзін-өзі басқаруының сайланбалы органы. Құрылымдық жағынан бейіндік комитеттерді немесе министрліктерді қамтуы мүмкін.
28. **Мектептің тәрбие жүйесі** – тәрбиенің мақсаттарын, міндеттерін, мазмұнын, формаларын, әдістерін, құралдары мен нәтижелерін, сондай-ақ тәрбие процесінің субъектілерін (педагогтерді, білім алушыларды,

ата-аналарды, әлеуметтік серіктестерді) және олардың арасындағы қатынастарды біріктіретін тұтас әлеуметтік-педагогикалық ағза.

- 29. Мәдени-бұқаралық жұмыс** — тәлімгердің тәрбие қызметінің бағыты. Оған білім алушылардың шығармашылық қабілеттерін, эмоционалды-құндылық саласын және тұлғааралық қарым-қатынас мәдениетін дамытуға бағытталған бос уақыт іс-шараларын (мерекелер, концерттер, фестивальдер, конкурстар, ойын бағдарламалары) ұйымдастыру мен өткізу кіреді.
- 30. Оқушылардың өзін-өзі басқаруы** – білім алушылар ұжымының тыныс-тіршілігін ұйымдастыру нысаны. Ол олардың дербестігін, бастамашылдығын, жауапкершілігін дамытуды және мектеп істерін басқаруға қатысу құқығын іске асыруды қамтамасыз етеді; мектеп парламенті, сынып кеңестері және басқа да сайланбалы органдардың қызметі арқылы жүзеге асырылады.
- 31. Педагогикалық қолдау** – педагогтің (тәлімгердің) балаларға олардың физикалық және психикалық денсаулығына, әлеуметтік және экономикалық жағдайына, оқудағы табысты ілгерілеуіне және өзін-өзі жүзеге асыруына байланысты жеке мәселелерін шешуде алдын алу және шұғыл көмек көрсетуге бағытталған қызметі.
- 32. Психологиялық қауіпсіз білім беру ортасы** – психологиялық зорлық-зомбылық көріністерінен азат, ізеттілікпен, қабылдаумен, қолдаумен сипатталатын, тұлғалық-сенімді қарым-қатынасқа деген қажеттіліктерді қанағаттандыруды қамтамасыз ететін және психикалық денсаулыққа төнетін қатерлерден қорғайтын білім беру ортасының жай-күйі.
- 33. Республикалық акциялар** – білім беру ұйымдары қатысатын, республикалық деңгейде бастамашылық етілетін әлеуметтік маңызды бағыттағы жаппай іс-шаралар («Таза Қазақстан», «Жасыл ел», «Қамқор»).
- 34. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет** – сыбайлас жемқорлықты қабылдамауға, оның кез келген көріністеріне төзбеушілікке негізделген құндылықтар, ұстанымдар мен мінез-құлық модельдерінің жүйесі; тәлімгер жұмысында – балалар бірлестіктерінің қызметінде және күнделікті өмірде білім алушылардың бойына адалдық, әділдік пен ашықтық принциптерін сіңіру.
- 35. Тәрбие іс-шараларының қауіпсіздігі** – іс-шараларға қатысушылардың өмірі мен денсаулығына төнетін қатерлердің алдын алуға бағытталған ұйымдастырушылық және педагогикалық шаралар кешені. Оған тәуекелдерді талдау, нұсқама беру, санитарлық-эпидемиологиялық талаптарды, өрт қауіпсіздігі ережелерін, еңбекті қорғауды сақтау және төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимыл алгоритмдері кіреді.

36. **Тәлімгер фасилитатор ретінде** – тәлімгердің кәсіби ұстанымы. Ол білім алушылардың бастамашылдығы, дербестігі және өзін-өзі жүзеге асыруы үшін жағдай жасауды, топтық жұмысты ұйымдастыруды және балалар бастамаларын директивті (бұйрықты) араласусыз қолдауды көздейді.
37. **Тәлімгердің интегративті функциясы** – тәрбиелік ықпалдардың тұтастығы мен үйлесімділігін қамтамасыз ете отырып, тәлімгердің балалар бірлестіктері, педагогикалық ұжым, ата-аналар қауымдастығы және әлеуметтік серіктестер арасында байланыстырушы буын ретінде әрекет ету қабілеті.
38. **Тәрбиелік оқиға** – балалар мен ересектердің бірлескен қызметінің нысаны. Ол эмоционалдық қанықтылығымен, құндылық-мағыналық бағыттылығымен ерекшеленеді, білім алушылардың маңызды құндылықтар мен тәжірибені жеке сезінуіне, түсінуіне және бойына сіңіруіне жағдай жасайды.
39. **Тәрбие жұмысы тиімділігінің критерийлері** — алға қойылған тәрбие мақсаттары мен міндеттеріне қол жеткізу дәрежесін бағалауға мүмкіндік беретін сапалық және сандық көрсеткіштер (мысалы, білім алушылардың тартылу деңгейі, ұжым дамуының динамикасы, құндылық бағдарларының қалыптасуы).
40. **Тұлғалық маңыздылық** – білім алушының белгілі бір оқиғаның, қызметтің, білімнің немесе қарым-қатынастың өзі үшін маңыздылығын, құндылығын субъективті сезінуі; бұл құндылықтарды бойына сіңірудің және ішкі уәждемені (мотивацияны) қалыптастырудың шарты.
41. **Тәрбие жұмысының мониторингі** – тәрбие процесінің жай-күйі, тұлға мен ұжым дамуының динамикасы туралы ақпаратты жинаудың, өңдеудің, талдаудың және сақтаудың жүйелі процедурасы. Ол негізделген басқарушылық шешімдер қабылдауға және тәрбие қызметіне түзетулер енгізуге мүмкіндік береді.
42. **«Ұшқыр ой алаңы» дебаттық қозғалысы** – өзекті тақырыптар бойынша дебаттар өткізу арқылы білім алушылардың сыни ойлауын, шешендік өнерін, дәлелдеу және көпшілік алдында сөйлеу дағдыларын дамытуға бағытталған интеллектуалды-шығармашылық қызметінің нысаны.
43. **Ұжымдық-шығармашылық қызмет (ҰШҚ)** — тәрбиелеудің іргелі технологиясы. Ол пайда мен қуанышқа бағытталған ортақ істі ұжымдық мақсат қою, жоспарлау, дайындау, өткізу және талдау негізінде балалар мен ересектердің бірлескен қызметін көздейді.
44. **Ұжымдық талдау (рефлексия)** — ұжымдық-шығармашылық қызметтің қорытынды кезеңі. Оның барысында қатысушылар жинақталған тәжірибені саралайды, нәтижелерді бағалайды, сәтті

шешімдер мен қиындықтарды анықтайды, тұжырымдар жасап, алдағы қызметтің перспективаларын айқындайды.

45.Іс-шараның тәрбиелік әлеуеті – тәрбие мақсаттарына қол жеткізу, құндылық бағдарларды қалыптастыру, білім алушылардың тұлғалық қасиеттерін дамыту үшін іс-шараның мазмұнында, формалары мен әдістерінде қамтылған мүмкіндіктер жиынтығы.

3. Бағдарламаның тақырыбы

«Тәлімгердің кәсіби қызметіндегі балалар қоғамдық ұйымдарының қызметін дамыту» біліктілікті арттыру курсы бағдарламасының тақырыптамасы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2009 жылғы 13 шілдедегі № 338 «Педагог қызметкерлер мен оларға теңестірілген адамдар лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы» бұйрығында (11-параграф) бекітілген Қазақстан Республикасының білім беру ұйымдары пәлімгерлерінің біліктілігіне қойылатын талаптармен айқындалады. Осы құжатқа сәйкес, тәлімгер балалар қоғамдық ұйымдарының, «Жас Қыран», «Жас Ұлан» бірлестіктерінің, дебаттық қозғалыстың, мектеп парламентінің қызметін дамытуға ықпал етуге, білім алушыларға олардың бірлестіктерінің қызметін жоспарлауға көмектесуге, ұжымдық-шығармашылық қызметті ұйымдастыруға, балалар ұйымдарының бастауыш ұжымдарының жетекшілерін іріктеу және даярлау жөніндегі жұмысты жүргізуге міндетті.

Курс тақырыптамасы Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасында көрсетілген тәрбие жұмысының жүйелі мәселелерін еңсеру қажеттілігіне байланысты ұлттық білім беру жүйесінің өзекті сұраныстарын ескереді. Ол мәселелердің қатарында тәрбиеге кешенді көзқарастың жоқтығы және білім алушылардың әлеуметтік маңызды қызметке тартылуының төмендігі бар.

«Адал азамат» біртұтас тәрбие бағдарламасын іске асыру жағдайында ай сайынғы құндылықтарға бағытталған бағыттар (еңбекқорлық пен кәсібилік айы, тәуелсіздік пен патриотизм айы, әділдік пен жауапкершілік айы, бірлік пен ынтымақтастық айы, заң мен тәртіп айы, жасампаздық пен жаңашылдық айы) айқындалған кезде, тәлімгердің балалар қоғамдық ұйымдарын дамыту жөніндегі қызметі стратегиялық маңызға ие болады. Дәл осы «Жас Қыран», «Жас Ұлан», мектеп парламенті, дебаттық қозғалыс, еріктілер жасақтарының жұмысына қатысу арқылы білім алушылар әлеуметтік қатынастар жүйесіне қосылады, «Адал азамат» бағдарламасының құндылықтарын меңгереді, республикалық акциялар («Таза Қазақстан», «Жасыл ел», «Қамқор», «Қоғамға қызмет») аясында қоғамдық пайдалы қызмет тәжірибесін жинақтайды.

Бағдарламаның **жаңалығы** — ол Қазақстанның білім беру ұйымдары тәлімгерлерінің біліктілігін арттыру жүйесінде алғаш рет балалар қоғамдық ұйымдарын дамыту мен олардың жұмыс істеуі бойынша тәлімгердің кәсіби қызметін білім берудің тәрбие міндеттерін іске асырудың негізгі бағыты

ретінде тұтас және жүйелі түрде қарастыруында. Балалар бірлестіктерімен жұмыстың жекелеген аспектілерін ғана қамтитын (2-3 тренингтік сабақ аясында) немесе бос уақытты ұйымдастырудың жалпы мәселелерімен шектелетін қолданыстағы курстық бағдарламалардан айырмашылығы — бұл бағдарлама «Адал азамат» біртұтас тәрбие бағдарламасының тәрбиелік міндеттерін іске асыру тұрғысынан «Жас Қыран», «Жас Ұлан», мектеп парламенті және балалар белсенділігінің басқа да нысандарын дамытуға бағытталған мамандандырылған, тереңдетілген мазмұнды ұсынады.

Бағдарлама аясында алғаш рет балалар қоғамдық ұйымдарын дамытудың дәйекті кезеңдерден тұратын негізделген алгоритмдері ұсынылған:

1. балалар бірлестігінің жай-күйі мен әлеуетіне **диагностика жасау**;
2. білім алушыларды ұйым қызметіне **ынталандыру және тарту**;
3. активті оқыту және **көшбасшы-тәлімгерлерді даярлау**;
4. ұйым қызметін **жобалау және жоспарлау**;
5. **ұжымдық-шығармашылық істер** мен әлеуметтік жобаларды ұйымдастыру;
6. **ақпараттық қолдау** және нәтижелерді таныстыру;
7. **рефлексия** және қызмет тиімділігін талдау.

Бұл алгоритмдер тәлімгерге балалар бірлестіктерін стихиялы, жағдайға байланысты қолдаудан олардың тұрақтылығын, сабақтастығын және ұйымның әлеуметтік әлеуетін арттыруды қамтамасыз ететін **жүйелі, мақсатты жұмысқа** көшуге мүмкіндік береді.

Бағдарлама Баланы қорқытудың (буллингтің) профилактикасы қағидаларын (ҚР Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 21 желтоқсандағы № 506 бұйрығы) және «ДосболLike» бағдарламасын іске асыру контексінде ерекше маңызға ие болады. Дамыған, ұйымшыл балалар қоғамдық ұйымының өзі қолдау, өзара құрмет және ұжымдық жауапкершілік ортасын құратындықтан, буллингтің алдын алу факторы болып табылады. Бағдарлама тәлімгерді психологиялық қауіпсіз білім беру ортасын қалыптастыру үшін балалар бірлестіктерінің әлеуетін пайдалануға бағыттайды, сонымен қатар тәлімгердің буллингтің алдын алу саласындағы құзыреттіліктеріне арналған арнайы модульді қамтиды.

Бағдарлама тәрбие парадигмасының трансформациялануы жағдайында — іс-шараларды формалды өткізуден балалар қоғамдық ұйымдарының қызметін білім алушылардың тұлғалық даму, әлеуметтік қалыптасу және азаматтық тәрбие кеңістігі ретінде мағыналы жобалауға көшуде тәлімгерлерді қолдауға бағытталған.

Бағдарламаның жаңалығы тәлімгердің балалар қоғамдық ұйымдарын дамыту бойынша төмендегілерді біріктіретін құзыреттіліктерінің интегративті моделі арқылы ашылады:

1. **Нормативтік-құқықтық құзыреттілік** – балалар қоғамдық ұйымдары қызметінің заңнамалық негіздерін, «Адал азамат» және «ДосболLike» бағдарламаларын, тәлімгерге қойылатын біліктілік талаптарын білу;
2. **Ұйымдастырушылық-педагогикалық құзыреттілік** – «Жас Қыран», «Жас Ұлан» балалар бірлестіктерін, мектеп парламентін, дебаттық қозғалысты, волонтерлікті құру, қолдау және дамыту технологияларын меңгеру;

3. **Көшбасшылық-тәлімгерлік құзыреттілік** – балалар ұйымдарының көшбасшыларын анықтау және даярлау, тәлімгерлік жүйесін құру, актив буындарының сабақтастығын қамтамасыз ету қабілеті;
4. **Жобалау құзыреттілігі** – балалар ұйымының оқу жылына арналған қызметін жобалай білу, әлеуметтік жобаларды әзірлеу, ұжымдық-шығармашылық істерді жоспарлау;
5. **Коммуникативтік-фасилитативтік құзыреттілік** – білім алушыларды тарту, балалар ұжымында тиімді өзара іс-қимылды ұйымдастыру, медиация және жанжалдарды шешу дағдылары;
6. **Диагностикалық-талдау құзыреттілігі** – балалар ұйымы қызметінің жай-күйі мен нәтижелілігін бағалау, қатысушылардың тартылуы мен қанағаттанушылығына мониторинг жүргізу қабілеті.

Білім беру жүйесіндегі баламаларды талдау:

1. Білім беру ұйымдарының тәлімгерлеріне арналған біліктілікті арттырудың келісілген бағдарламалар тізбесінде ұсынылған қолданыстағы бағдарламалары кәсіби құзыреттіліктерді жинақтауға бағытталған және қызметтің жекелеген аспектілеріне (бос уақытты ұйымдастыру, лагерьдегі жұмыс, іс-шараларды өткізу әдістемесі) негізделген. Олар балалар қоғамдық ұйымдарын дамытудағы мемлекеттік тәрбие саясатын іске асырудың негізгі механизмі ретіндегі тәлімгер рөліне қатысты әдістемелік қолдауды сипаттамайды. Бұл бағдарламалар жаңа тәрбие бағдарламаларының («Адал азамат», «ДосболLike») балалар қоғамдық ұйымдарының қолданыстағы жұмыс істеу жүйесіне интеграциялануын толық көлемде ескермейді және «Адал азамат» біртұтас тәрбие бағдарламасы аясында балалар бірлестіктерін дамытудың жүйелі технологияларын ұсынбайды.
2. Балалар қоғамдық ұйымдарын дамыту тақырыбының тар мамандандырылуы және терең зерттелуі – бағдарлама тәлімгерлердің біліктілігін арттыру жүйесінде алғаш рет бұл тақырыпты негізгі орынға қойып, оны барлық аспектілерде: нормативтік, психологиялық-педагогикалық, ұйымдастырушылық, жобалау және диагностикалық тұрғыда ашады.
3. Балалар ұйымдарын дамытудың нақты алгоритмдерінің болуы – бұл тәлімгерге бір реттік іс-шаралармен шектелмей, жүйелі жұмыс құруға мүмкіндік береді.
4. «Адал азамат» құндылықтары мен «ДосболLike» бағдарламасы міндеттерінің балалар бірлестіктері қызметінің мазмұнына интеграциялануы – бұл заманауи талаптарға сәйкестікті қамтамасыз етеді және ұйымдардың тәрбиелік әлеуетін арттырады.
5. Міндетті жобалау қызметіне, балалар ұйымдарын дамыту жағдайларын модельдеуге, қызмет бағдарламаларын әзірлеуге бағытталған практикалық сипат.

6. Балалар қоғамдық ұйымдарының тұрақтылығы мен өздігінен даму шарты ретінде көшбасшылар мен тәлімгерлерді даярлауға баса назар аудару.

«Тәлімгердің кәсіби қызметіндегі балалар қоғамдық ұйымдарының қызметін дамыту» бағдарламасы қазіргі қазақстандық мектепте балалар қоғамдық ұйымдарын құру, қолдау және тұрақты дамыту саласында тәлімгердің кәсіби құзыреттілігін арттыруға бағытталған мамандандырылған, технологиялық тұрғыдан қамтамасыз етілген курсты ұсына отырып, біліктілікті арттыру жүйесіндегі қолданыстағы олқылықтың орнын толтырады.

4. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері

«Тәлімгердің кәсіби қызметіндегі балалар қоғамдық ұйымдарының қызметін дамыту» біліктілікті арттыру бағдарламасының **мақсаты** — «Адал азамат» біртұтас тәрбие бағдарламасының құндылықтарына сәйкес білім берудің тәрбие міндеттерін іске асырудың және білім алушының әлеуметтік белсенді тұлғасын қалыптастырудың негізгі институттары ретінде балалар қоғамдық ұйымдарын («Жас Қыран», «Жас Ұлан»), оқушылардың өзін-өзі басқаруын (мектеп парламенті), дебаттық қозғалысты және еріктілер жасақтарын құру, қолдау және тұрақты дамыту саласында білім беру ұйымдары тәлімгерлерінің кәсіби құзыреттілігін жетілдіру болып табылады.

Бағдарлама тәлімгерлердің бойында қазіргі қазақстандық мектеп жағдайында нормативтік-құқықтық қамтамасыз етуді, ұйымдастырушылық-педагогикалық қолдауды, көшбасшылар мен тәлімгерлерді даярлауды, қызметті жобалауды, психологиялық қауіпсіз ортаны құруды және балалар бірлестіктері жұмысының нәтижелілігін бағалауды қамтитын балалар қоғамдық ұйымдарын дамыту бойынша жүйелі қызметті жүзеге асыру қабілетін қалыптастыруға бағытталған.

Бағдарламаның міндеттері:

1. Тыңдаушыларда Қазақстан Республикасындағы балалар қоғамдық ұйымдары қызметінің нормативтік-құқықтық негіздері, соның ішінде ҚР БҒМ №338 бұйрығының талаптары, **«Адал азамат»** біртұтас тәрбие бағдарламасы, **«ДосболLike»** бағдарламасы және Білім беруді дамытудың 2029 жылға дейінгі тұжырымдамасы туралы жүйелі түсінік қалыптастыру.
2. **«Адал азамат»** құндылықтары мен білім алушылардың азаматтық бірегейлігін қалыптастыру контекстінде **«Жас Қыран»** және **«Жас Ұлан»** балалар қоғамдық ұйымдарының, мектеп парламентінің, дебаттық қозғалыстың және еріктілер жасақтарының әлеуметтендірушілік және тәрбиелік әлеуетін ашу.
3. Тыңдаушылардың балалар **қоғамдық ұйымдарын құру** және олардың қызметін қолдау саласындағы ұйымдастырушылық-педагогикалық

құзыреттілігін, соның ішінде білім алушыларды тарту технологияларын, жұмысты жоспарлауды, ұжымдық-шығармашылық істер мен әлеуметтік жобаларды ұйымдастыруды дамыту.

4. **Тәлімгердің көшбасшылық-тәлімгерлік құзыреттілігін қалыптастыру:** балалар ұйымдарының көшбасшыларын анықтау және даярлау, тәлімгерлік жүйесін құру және актив буындарының сабақтастығын қамтамасыз ету технологияларына үйрету.
5. Тыңдаушыларды балалар қоғамдық ұйымының оқу жылына арналған қызметін **жобалауға**, даму бағдарламаларын әзірлеуге, «Адал азамат» бағдарламасының құндылыққа бағытталған бағыттарын ескере отырып, іс-шаралар мен әлеуметтік жобаларды жоспарлауға үйрету.
6. **Тәлімгердің коммуникативтік-фасилитативтік құзыреттілігін дамыту:** білім алушыларды балалар бірлестіктерінің қызметіне тарту, ұжымда тиімді өзара іс-қимылды ұйымдастыру, балалар ортасындағы медиация және жанжалдарды шешу дағдыларын қалыптастыру.
7. **Диагностикалық-талдау құзыреттілігін қалыптастыру:** балалар ұйымы қызметінің жай-күйі мен нәтижелілігін бағалау әдістеріне, қатысушылардың тартылуы мен қанағаттанушылығына мониторинг жүргізуге, тәрбие жұмысының тиімділігін талдауға үйрету.
8. Буллингтің алдын алудағы және психологиялық қауіпсіз білім беру ортасын құрудағы балалар қоғамдық ұйымдарының рөлін түсінуді қамтамасыз ету, «ДосболLike» бағдарламасына сәйкес мектептің антибуллингтік командасы құрамында өзара іс-қимыл жасау алгоритмдеріне үйрету.
9. Балалар бірлестіктерін танымал етуге және олардың жетістіктерін таныстыруға бағытталған мектептегі БАҚ пен әлеуметтік желілерге арналған контент жасауды қоса алғанда, балалар бірлестіктері қызметін **ақпараттық-медиалық қолдау** дағдыларын дамыту.
10. Тәлімгерледі кәсіби оқытудың қорытынды нәтижесі ретінде балалар қоғамдық ұйымын дамытудың **авторлық жобасын** әзірлеуге, таныстыруға және қорғауға дайындау.

Бағдарламаның күтілетін нәтижелері:

Оқуды аяқтағаннан кейін тыңдаушылар:

1. Қазақстан Республикасындағы балалар қоғамдық ұйымдары қызметінің нормативтік-құқықтық негіздері бойынша жүйелі білімдерін көрсетеді; **ҚР БҒМ №338 бұйрығының, «Адал азамат» біртұтас тәрбие бағдарламасының, «ДосболLike» бағдарламасының және Білім беруді дамытудың 2029 жылға дейінгі тұжырымдамасының талаптарын және олардың тәлімгердің кәсіби қызметіне проекциясын түсінеді.**
2. «Жас Қыран», «Жас Ұлан» балалар қоғамдық ұйымдарының, мектеп парламентінің, дебаттық қозғалыстың және еріктілер жасақтарының

әлеуметтендірушілік және тәрбиелік әлеуетін ашады; білім алушылардың балалар бірлестіктерінің қызметіне қатысуы арқылы «Адал азамат» құндылықтары мен азаматтық бірегейлікті қалыптастыру механизмдерін түсінеді.

3. Білім алушыларды тарту әдістемелерін, қызметті жоспарлауды, ұжымдық-шығармашылық істер мен әлеуметтік жобаларды ұйымдастыруды қоса алғанда, балалар қоғамдық ұйымдарын құру және ұйымдастырушылық-педагогикалық қолдау **технологияларын меңгереді.**
4. Балалар ұйымдарының көшбасшыларын анықтау және даярлау технологияларын **қолданады**, тәлімгерлік жүйесін құрады, актив мектептерін, тұлғалық өсу тренингтерін және тапсырмалар жүйесін өткізу арқылы актив буындарының сабақтастығын қамтамасыз етеді.
5. Балалар қоғамдық ұйымының оқу жылына арналған қызметін **жобалайды**, «Адал азамат» бағдарламасының құндылыққа бағытталған бағыттарымен (еңбекқорлық, патриотизм, жауапкершілік айлары және т.б.) интеграцияланған даму бағдарламаларын, іс-шаралар жоспарлары мен әлеуметтік жобаларды әзірлейді.
6. Білім алушыларды балалар бірлестіктерінің қызметіне тарту, ұжымда тиімді өзара іс-қимылды ұйымдастыру үшін **коммуникативтік-фасилитативтік техникаларды** пайдаланады, балалар ортасындағы жанжалдардың алдын алу және оларды шешу үшін медиация дағдыларын қолданады.
7. Балалар ұйымы қызметінің жай-күйі мен нәтижелілігін бағалау үшін **диагностикалық-талдау әдістерін қолданады**, қатысушылардың тартылуы мен қанағаттанушылығына мониторинг жүргізеді, тәрбие жұмысының тиімділігін талдайды және жоспарлауға түзетулер енгізеді.
8. Буллингтің алдын алудағы балалар қоғамдық ұйымдарының рөлін түсінеді, «ДосболLike» бағдарламасының алгоритмдеріне сәйкес әрекет етеді, мектептің антибуллингтік командасы құрамында сынып жетекшісімен, психологпен және әлеуметтік педагогпен өзара іс-қимыл жасайды.
9. Балалар бірлестіктерінің қызметін **ақпараттық-медиалық қолдауды** жүзеге асырады, білім алушыларды ақпараттық өнімдерді жасауға тарта отырып, балалар ұйымдарын танымал етуге және олардың жетістіктерін таныстыруға бағытталған мектептегі БАҚ пен әлеуметтік желілер үшін контент жасайды.

10. Балалар қоғамдық ұйымын дамытудың **авторлық жобасын** (қызмет бағдарламасын, даму жоспарын, әлеуметтік жобаны) әзірлейді және таныстырады. Бұл жоба кәсіби құзыреттіліктердің қалыптасқанын және қазақстандық мектептің тәрбие жұмысы тәжірибесіне заманауи тәсілдерді енгізуге дайындығын көрсетеді.

5. Бағдарламасының құрылымы мен мазмұны

№	Модуль атауы	Модуль мазмұны	Модульдің мақсаттары мен міндеттері	Оқудың күтілетін нәтижелері (құзыреттіліктер)

1 Тәлімгердің балалар қоғамдық ұйымдарын дамыту жөніндегі қызметінің нормативтік-құқықтық және тұжырымдамалық негіздері	1. ҚР-дағы балалар қоғамдық ұйымдары қызметінің нормативтік-құқықтық базасына жүйелі талдау: «Білім туралы», «Педагог мәртебесі туралы», «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңдар, ҚР БҒМ №338 бұйрығы (тәлімгердің біліктілік сипаттамалары). 2. «Адал азамат» біртұтас тәрбие бағдарламасының тұжырымдамалық негіздері: нысаналы бағдарлар, құндылық негіздері, тәрбие жұмысының ай сайынғы бағыттары. 3. «ДосболLike» бағдарламасы және баланы қорқытудың (буллингтің) профилактикасы қағидалары: міндеттері, нысаналы топтар, тәлімгердің рөлі. 4. Мектептің тәрбие жүйесі құрылымындағы «Жас Қыран» және «Жас Ұлан» балалар қоғамдық ұйымдары: миссиясы, міндеттері, қызметін нормативтік реттеу. 5. Балалар қоғамдық ұйымдарының «Адал азамат» құндылықтарын және азаматтық бірегейлікті қалыптастыру кеңістігі ретіндегі әлеуметтендірушілік және тәрбиелік әлеуеті. 5. Балалар қоғамдық ұйымдарын дамытудағы тәлімгердің интегративті функциясы: үйлестіруші, фасилитатор, тәлімгер, балалар, педагогтер, ата-аналар және әлеуметтік серіктестер арасындағы байланыстырушы буын.	Мақсаты: Тыңдаушыларда балалар қоғамдық ұйымдары қызметін нормативтік-құқықтық және тұжырымдамалық қамтамасыз ету туралы білім жүйесін қалыптастыру және оларды дамытудағы тәлімгердің интегративті функциясын іске асыру қабілетін дамыту. Міндеттері: -Балалар қоғамдық ұйымдарының қызметін және тәлімгердің функционалын реттейтін нормативтік база туралы білімді жүйелеу. -«Адал азамат» құндылықтары мен балалар ұйымдары қызметі мазмұнының өзара байланысын түсінуді қамтамасыз ету. -Балалар бірлестіктерінің әлеуметтендірушілік және тәрбиелік әлеуетін ашу. -Тәлімгерді балалар ұйымдарын дамытудың барлық субъектілерінің күш-жігерін біріктіруші (интегратор) ретінде көрсету қабілетін дамыту.	Модуль аяқталғанда тыңдаушы: Балалар қоғамдық ұйымдарының қызметін реттейтін нормативтік-құқықтық актілер бойынша жүйелі білімін және олардың аға тәлімгердің (вожатыйдың) функционалды міндеттеріне әсерін түсінетінін көрсетеді. -«Адал Азамат» құндылықтарын қалыптастыру тұрғысынан «Жас Қыран», «Жас Ұлан» балалар қоғамдық ұйымдарының, мектеп парламентінің, дебат қозғалысы мен волонтерлік жасақтардың әлеуметтендірушілік және тәрбиелік әлеуетін ашады. -Мектептің тәрбие ортасына талдау жасайды және «Адал Азамат» бағдарламасының ай сайынғы бағыттарын ескере отырып, балалар бастамаларын жалпымектептік тәрбие

				жоспарына интеграциялаудың оңтайлы формаларын айқындайды. -Балалар қоғамдық ұйымдарын дамытудағы аға тәлімгердің үйлестіруші, фасилитатор және тәлімгер (наставник) ретіндегі рөлін түсінеді. -Балалар бірлестіктерінің қызметінде академиялық адалдық пен сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет қағидаттарын қолданады.
2	Балалар қоғамдық ұйымдарын дамытудың психологиялық-педагогикалық негіздері	Балалар қоғамдық ұйымдары қатысушыларының жас ерекшеліктері: кіші мектеп жасы (7-10 жас) – «Жас Қыран»; жасөспірімдік кезең (11-15 жас) – «Жас Ұлан», мектеп парламенті; ерте жастық шақ (15-17 жас) – лидерлік рөлдер, тәлімгерлік. Қызметті жоспарлау кезінде дамудың жас ерекшелік міндеттерін ескеру.	Мақсаты: Қатысушылардың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, балалар қоғамдық ұйымдарын тиімді дамытудың негізі ретінде аға тәлімгердің (вожатыйдың) психологиялық-педагогикалық құзыреттілігін дамыту. Міндеттері:	Модуль аяқталғанда тыңдаушы: Қатысушылардың жас ерекшеліктеріне сәйкес балалар ұйымы қызметінің формалары мен әдістерін саралап іріктеуді жүзеге асырады («Жас Қыран» үшін –

	Білім алушыларды балалар ұйымдарының қызметіне тартудың психологиялық механизмдері: мотивация, идентификация, әлеуметтік танылу, табыс жағдайы. Балалар бірлестіктерінің әртүрлі жастағы топтарында жұмыс істеу әдістемесі: жинақтау принциптері, тәлімгерлік технологиялары, өзара оқыту, горизонтальды оқыту. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар мен өмірлік қиын жағдайға тап болған балаларды – балалар ұйымдарына қатысушыларды педагогикалық қолдау. Балалар ұйымы ұжымын қалыптастырудың психологиялық негіздері: даму кезеңдері, топтық динамика, ұйымшылдық, дәстүрлерді қалыптастыру. Балалар ұйымдарының іс-шараларын өткізу кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету (ғимарат ішінде және ашық ауада): тәуекелдерді талдау, нұсқаулық беру, төтенше жағдайлардағы іс-қимыл алгоритмдері, санитарлық нормаларды сақтау.	Балалар ұйымдары қатысушыларының жас ерекшеліктері және олардың қызмет формаларын таңдаудағы маңызы туралы білімді өзектендіру. Табыс жағдайларын жасау және білім алушыларды бірлестіктер қызметіне қатысуға ынталандыру дағдысын қалыптастыру. Әртүрлі жастағы топтарда жұмыс істеу технологиялары мен педагогикалық қолдау көрсетуге үйрету. Іс-шараларды өткізу кезіндегі қауіпсіздік алгоритмдері бойынша білімді қамтамасыз ету.	ойын, «Жас Ұлан» мен парламент үшін – жобалық және пікірталас формалары). Білім алушыларды балалар бірлестіктерінің қызметіне қатысуға ынталандыру үшін тартудың психологиялық механизмдерін (табыс жағдайы, әлеуметтік танылу, тапсырмалар жүйесі) қолданады. Тәлімгерлік және өзара оқыту технологиялары н қолдана отырып, әртүрлі жастағы топтарда іс-шараларды жобалайды және іске асырады. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар мен өмірлік қиын жағдайға тап болған балаларды балалар ұйымының қызметіне тарту үшін педагогикалық қолдау құралдарын пайдаланады. Тәуекел факторларын

				анықтау алгоритмдерін қолданады және балалар ұйымдарының бұқаралық іс-шараларын өткізу кезінде қауіпсіздік нормаларының сақталуын қамтамасыз етеді.
3	Балалар қоғамдық ұйымдары мен оқушылардың өзін-өзі басқаруын ұйымдастырушылық-педагогикалық қолдау технологиялары .	«Жас Қыран» бастауыш ұйымын құру және қолдау технологиясы: кезеңдері, тарту механизмдері, тапсырмалар жүйесі, ритуалдар, дәстүрлер, қызметті жоспарлау. «Жас Ұлан» қызметін дамыту технологиясы: қатысушыда н көшбасшыға дейін, әлеуметтік рөлдер, жобалық қызмет, өсу жүйесі. Мектеп парламентін ұйымдастырушылық-педагогикалық қолдау: нормативтік бекіту, сайланбалылық, құрылымы (министрліктер, комитеттер), жоспарлау, өкілеттіктерді беру (делегирование), есептілік. «Ұшқыр ой алаңы» дебат қозғалысын ұйымдастыру технологиясы: клубты қалыптастыру, дебат жүргізу дағдыларына үйрету, турнирлерді дайындау, «Адал Азамат» құндылықтарымен интеграциялау. Волонтерлік жасақтарды ұйымдастыру: құру кезеңдері, мотивация, қызметті жоспарлау, әлеуметтік серіктестермен өзара іс-қимыл.	Мақсаты: Тыңдаушыларда балалар қоғамдық ұйымдары мен оқушылардың өзін-өзі басқару органдарын тиімді құру, қолдау және тұрақты дамыту үшін қажетті ұйымдастырушылық-педагогикалық құзыреттіліктер кешенін қалыптастыру. Міндеттері: -«Жас Қыран», «Жас Ұлан» ұйымдарын, мектеп парламентін, дебат қозғалысын, волонтерлік жасақтарды құру және қолдау технологияларына үйрету. -Балалар ұйымдарының көшбасшылары мен активін даярлау, тәлімгерлік жүйесін құру дағдыларын қалыптастыру. -Балалар бірлестіктері қызметін ақпараттық-медиялық қолдау әдістерін меңгеру.	Модуль аяқталғанда тыңдаушы: Қатысушылардың әлеуметтік рөлдерді (жаңадан келгеннен тәлімгерге дейін) кезең-кезеңімен меңгеруін қамтамасыз ететін және «Адал Азамат» құндылықтарым ен интеграцияланған «Жас Қыран»/«Жас Ұлан» бастауыш ұйымының қызмет бағдарламасын жобалайды және іске асырады. Мектеп парламентіне сайлау науқандарын ашықтық, жариялылық және академиялық адалдық принциптерінде ұйымдастырады , құрылған

	Көшбасшылық әлеуетті дамыту технологиялары: көшбасшыларды анықтау, актив мектебі, тұлғалық өсу тренингтері, тәлімгерлік жүйесі, актив ұрпақтарының сабақтастығын қамтамасыз ету. Балалар бірлестіктерінің қызметін ақпараттық-медиялық қолдау: контент жасау, мектептегі БАҚ пен әлеуметтік желілерде айдарлар жүргізу, оқиғаларды жариялау, балаларды контент жасауға тарту.	министрліктерді әлеуметтік жобалау және басқару технологияларына үйрете отырып, олардың қызметін қолдайды. Дебат клубын құрады және қолдайды, «Адал Азамат» бағдарламасының құндылықтарын көрсететін тақырыптар бойынша турнирлердің дайындығын үйлестіреді. Волонтерлік жасақ қызметін ұйымдастырады, әлеуметтік маңызды акциялар мен жобаларды жоспарлайды. Мектеп активі үшін көшбасшылық қасиеттерді, команда құру және көпшілік алдында сөйлеу дағдыларын дамыту бойынша тренингтік сабақтар өткізеді, тәлімгерлік пен сабақтастық жүйесін құрады. Балалар ұйымдарының қызметі туралы кеңінен ақпараттандыру

				ды қамтамасыз ететін ақпараттық арналарды (стендтер, әлеуметтік желілердегі парақшалар) құрады және басқарады, білім алушыларды контент жасауға тартады.
4	Балалар қоғамдық ұйымдарының қызметін және құндылықтарға бағдарланған тәрбиелік іс-шараларды жобалау.	Балалар ұйымын дамыту технологиясы ретіндегі ұжымдық-шығармашылық іс-әрекет (ҰШ) әдістемесінің теориялық негіздері. ҰШ кезеңдері: мақсат қою, ұжымдық жоспарлау, дайындық, өткізу, ұжымдық талдау (рефлексия). Балалар ұйымының оқу жылына арналған қызметін жобалау: «Адал Азамат» бағдарламасының ай сайынғы бағыттарын ескере отырып талдау жасау, мақсат қою, іс-шараларды жоспарлау. Балалар ұйымының әлеуметтік жобаларын әзірлеу және іске асыру технологиясы: идеядан нәтижелерді таныстыруға дейін, әлеуметтік серіктестермен өзара іс-қимыл. «Адал Азамат» құндылықтары негізінде тәрбиелік іс-шараларды	Мақсаты: Тыңдаушыларда даму бағдарламаларын, әлеуметтік жобаларды және құндылықтарға бағдарланған тәрбиелік іс-шараларды әзірлеуге және іске асыруға қабілетті балалар қоғамдық ұйымы қызметін жобалаушының құзыреттіліктерін қалыптастыру. Міндеттері: Балалар ұйымының оқу жылына арналған қызметін жобалау алгоритміне үйрету. «Адал Азамат» құндылықтарын балалар бірлестіктерінің қызмет мазмұны мен іс-шараларына интеграциялау дағдысын дамыту.	Модуль аяқталғанда тыңдаушы: Балалар қоғамдық ұйымының оқу жылына арналған қызметін жобалайды, даму бағдарламасын, іс-шаралар жоспарын және «Адал Азамат» бағдарламасының құндылықтарға бағдарланған бағыттарымен интеграцияланған әлеуметтік жобаларды әзірлейді. Қатысушылар үшін тұлғалық маңыздылық пен тәрбиелік әлеуетті қамтамасыз

	жобалау: патриоттық бағыттағы («Туған жерге тағзым»), еңбек тәрбиесі («Еңбегі адал – жас өрен»), отбасылық құндылықтар («Анаға құрмет», «Үлкенге құрмет») іс-шараларының сценарийлерін әзірлеу. Балалар ұйымдарының қоғамдық пайдалы жұмысын ұйымдастыру: «Қоғамға қызмет ету» технологиясы, «Таза Қазақстан», «Жасыл ел», «Қамқор» республикалық акцияларына тарту. Балалар ұйымының қызметі барысында отбасымен және социуммен өзара іс-қимыл жасау әдістемесі: серіктестік технологиялары, ата-аналарды тарту формалары, жергілікті қоғамдастық ресурстарын жұмылдыру. Балалар ұйымы қызметінің тиімділігін талдау және рефлексия: ұжымдық талдау әдістері, қатысушылардың белсенділігі мен қанағаттанушылығын бағалау.	Әлеуметтік жобалау және волонтерлік қызметті ұйымдастыру технологияларын меңгеру. Балалар ұйымдарының қызметіне ата-аналар мен социумды тарту дағдыларын қалыптастыру.	ететін іс-шараларды ұйымдастыру үшін ұжымдық-шығармашылық іс-әрекет (ҰШІ) әдістемесін қолданады. Балалар ұйымының әлеуметтік жобаларын (соның ішінде «Таза Қазақстан», «Қоғамға қызмет ету» шеңберінде) мәселені анықтаудан бастап нәтижелерді таныстыруға дейінгі толық жобалық цикл логикасы бойынша әзірлейді және іске асырады. Іс-әрекетке негізделген қатысу мен рефлексия арқылы «Адал Азамат» құндылықтарын дәріптейтін патриоттық, еңбек, отбасылық бағыттағы тәрбиелік іс-шараларды жобалайды және өткізеді. Балалар ұйымының қызметіне ата-аналар мен социум өкілдерін тарту механизмдерін (бірлескен

				жобалар, кездесулер, шеберлік сыныптары) әзірлейді және енгізеді. Өткізілген істердің тиімділігін бағалау және алдағы қызметті жоспарлау үшін ұжымдық талдау мен рефлексия әдістерін қолданады.
5	Балалар қоғамдық ұйымдарының қызметінде психологиялық қауіпсіз ортаны қалыптастырудағы және буллингтің алдын алудағы аға тәлімгердің құзыреттіліктері.	1. Балалар мен жасөспірімдер ортасындағы буллинг феномені: құрылымы (кұрбан, агрессор, бақылаушылар), себептері, динамикасы, салдары. «Буллинг» және «конфликт» ұғымдарын ажырату. 2. Буллинктің алдын алудағы балалар қоғамдық ұйымының рөлі: ұйымшыл ұжым, қолдау жүйесі, өзара сыйластық құндылығы қорғаныс факторлары ретінде. 3. «ДосболLike» бағдарламасының тұжырымдамалық негіздері мен құралдары: мақсаты, міндеттері, нысаналы топтар, күтілетін нәтижелер. Балалар бірлестіктерінің қызметі арқылы бағдарламаны іске асырудағы аға тәлімгердің рөлі. 4. «ДосболLike» бағдарламасы аясында балалар ұйымдарының активімен интерактивті алдын алу сабақтарын өткізу әдістемесі: ұйымшылдыққа	Мақсаты: Тыңдаушыларда психологиялық қауіпсіз ортаны қалыптастыру және «ДосболLike» бағдарламасының алдын алу міндеттерін іске асыру үшін балалар қоғамдық ұйымдарының әлеуетін тиімді пайдалануды қамтамасыз ететін құзыреттіліктер жүйесін қалыптастыру. Міндеттері: 1. Буллинктің алдын алудағы балалар ұйымының рөлі туралы түсінікті қалыптастыру. 2. Балалар бірлестіктерінің активімен «ДосболLike» бағдарламасы аясында интерактивті сабақтар өткізу әдістемесін меңгеру. 3. Мектептің антибуллингтік командасы құрамындағы іс-	Модуль аяқталғанда тыңдаушы: 1. Буллинктің алдын алудағы және психологиялық қауіпсіз ортаны құрудағы балалар қоғамдық ұйымының рөлін түсінеді, ұйымшыл ұжымның әлеуетін қорғаныс факторы ретінде пайдаланады. 2. Балалар ұжымдарындағы буллинг белгілерін анықтау үшін бастапқы диагностика әдістерін қолданады, буллинг пен конфликтіні ажыратады. 3. Балалар ұйымдарының активімен

	арналған тренингтер, кейс-стади, рөлдік ойындар, миға шабуыл. 5. Мектептің антибуллингтік командасы аясындағы ведомствоаралық өзара іс-қимыл алгоритмі: буллинг фактісі анықталған кездегі аға тәлімгердің, сынып жетекшісінің, педагог-психологтың, әлеуметтік педагогтың, әкімшіліктің бірлескен іс-қимылдары. 6. Белсенді антибуллингтік позицияны қалыптастыру құралы ретінде балалар ұйымдарының мүшелерін буллингтің алдын алу бойынша контент жасауға (әлеуметтік жарнама, бейнероликтер, театрландырылған қойылымдар) тартудың педагогикалық шарттары. Балалар ұжымындағы психологиялық қауіпсіздік мониторингі: көрсеткіштер, диагностика әдістері, нәтижелерді талдау.	қимыл алгоритмін пысықтау. 4. Балалар ұйымдарының мүшелерін алдын алу қызметіне тарту дағдыларын қалыптастыру.	«ДосболLike» бағдарламасының әдістемелік құралдарын пайдалана отырып, эмпатияны, коммуникативтік дағдыларды дамытуға және ұйымшылдыққа бағытталған алдын алу сабақтарының циклін дербес өткізеді. 4. Буллинг фактісі анықталған кезде бекітілген алгоритмге сәйкес әрекет етеді, мектептің антибуллингтік командасы құрамында сынып жетекшісімен, психологпен және әлеуметтік педагогпен өзара іс-қимыл жасайды. 5. Мектепте қудалауға (травляға) төзбеушілік атмосферасын және достық құндылықтарын қалыптастыруға бағытталған ақпараттық өнімдерді (бейнероликтер, плакаттар, акциялар) жасау бойынша балалар ұйымдары мүшелерінің жобалық қызметін

				ұйымдастырады . 6. Алдын алу жұмыстарының тиімділігін бағалау үшін ұжымдағы психологиялық қауіпсіздік пен ұйымшылдық көрсеткіштерін пайдаланады.
6	Қорытынды аттестаттау: балалар қоғамдық ұйымын дамыту жобасын әзірлеу және қорғау.	1. Қорытынды жобаны дайындау бойынша консультациялар: құрылым ы, талаптар, бағалау критерийлері. 2. Балалар қоғамдық ұйымын дамыту бойынша авторлық жобаларды таныстыру және қорғау («Жас Қыран»/«Жас Ұлан» бастауыш ұйымдарының қызмет бағдарламалары, мектеп парламентін дамыту жоспарлары, волонтерлік жасақтың әлеуметтік жобалары, актив мектебінің бағдарламалары және т.б.). 3. Жобаларды талқылау және сараптау, оқытушылар мен әріптестерден кері байланыс алу.	Мақсаты: Авторлық жобаны қорғау арқылы тыңдаушылардың балалар қоғамдық ұйымдарын дамыту саласындағы кәсіби құзыреттіліктерінің қалыптасу деңгейін бағалау. Міндеттері: -қорытынды жобаны дайындау барысында консультациялық қолдау көрсету. -әзірленген жобалардың ашық таныстырылымы мен қорғалуын қамтамасыз ету. -жобалардың бағдарлама талаптарына және тәрбие берудің заманауи міндеттеріне сәйкестігіне талдау жасау және бағалау.	Модуль аяқталғанда тыңдаушы: -кәсіби құзыреттіліктердің қалыптасқанын көрсететін балалар қоғамдық ұйымын дамытудың авторлық жобасын (қызмет бағдарламасын, даму жоспарын, әлеуметтік жобаны) әзірлейді және ұсынады. -нормативтік-құқықтық негіздерді, жас ерекшеліктерін, ұйымдастырушылық-педагогикалық қолдау және жобалау технологияларын түсінетінін көрсете отырып, жобаның мақсаттарын,

				міндеттерін, мазмұны мен күтілетін нәтижелерін негіздейді. -жобаны әріптестері мен сарапшыларға таныстырады, сұрақтарға жауап береді, ұсынылған жұмыстарды талқылау мен талдауға қатысады. -Қазақстандық мектептерде балалар қоғамдық ұйымдарын дамыту практикасына заманауи тәсілдерді енгізуге дайындығын көрсетеді.

Оқу-тақырыптық жоспар

№	Модульдер мен тақырыптардың атауы	Дәріс сабақтары	Практ. сабақтары	Тестілеу. (сағ)	Барлығы (сағ)
1	1-модуль. Балалар қоғамдық ұйымдарын дамыту бойынша аға тәлімгер қызметінің нормативтік-құқықтық және тұжырымдамалық негіздері.	2	5	1	8
1.1	Аға тәлімгер жұмысында балалар қоғамдық ұйымдары қызметінің нормативтік-құқықтық базасын талдау және қолдану.	1	2	-	3
1.2	«Адал Азамат» бағдарламасының құндылықтары мен «ДосболLike» міндеттерін балалар қоғамдық ұйымдарының қызметін жоспарлауға интеграциялау бойынша практикум.	1	3	-	4

1.3	1-модуль бойынша қорытынды тестілеу.	-	-	1	1
2	2-модуль. Балалар қоғамдық ұйымдарын дамытудың психологиялық-педагогикалық негіздері.	3	10	1	14
2.1	«Жас Қыран» және «Жас Ұлан» ұйымдарының қызметін жоспарлау кезінде жас ерекшеліктерін ескеру бойынша практикум.	1	3	-	4
2.2	Білім алушыларды тарту технологиялары және балалар ұйымдарындағы педагогикалық қолдау әдістемесі.	1	4	-	5
2.3	Қауіпсіз ортаны жобалау және әртүрлі жастағы топтардағы іс-қимыл алгоритмдері (кейстерді шешу).	1	3	-	4
2.4	2-модуль бойынша қорытынды тестілеу.	-	-	1	1
3	3-модуль. Балалар қоғамдық ұйымдары мен оқушылардың өзін-өзі басқаруын ұйымдастырушылық-педагогикалық қолдау технологиялары.	4	11	1	16
3.1	«Жас Қыран» және «Жас Ұлан» бастауыш ұйымдарының қызметін модельдеу (жұмыс жоспарын әзірлеу).	1	3	-	4
3.2	Мектеп парламентіне сайлауды ұйымдастыру және оның жұмысын жоспарлау бойынша практикум (іскерлік ойын).	1	3	-	4
3.3	«Актив мектебі» тренингі: көшбасшылық әлеуетті дамыту және тәлімгерлік технологиялары.	1	2	-	3
3.4	Дебат қозғалысын және волонтерлік жасақтарды ұйымдастыру бойынша шеберлік сыныбы (мастер-класс).	1	2	-	3
3.5	Ақпараттық-медиялық қолдау бойынша практикум (әлеуметтік	-	1	-	1

	желілер мен мектептегі БАҚ үшін контент жасау).				
3.6	3-модуль бойынша қорытынды тестілеу.	-	-	1	1
4	4-модуль. Балалар қоғамдық ұйымдарының қызметін және құндылықтарға бағдарланған тәрбиелік іс-шараларды жобалау.	3	14	1	18
4.1	Балалар ұйымындағы ұжымдық-шығармашылық істерді жобалау (топтық жұмыс).	1	3	-	4
4.2	«Адал Азамат» бағыттарын ескере отырып, балалар ұйымының жылдық қызмет жоспарын әзірлеу.	1	3	-	4
4.3	Жобалық сессия: балалар ұйымының әлеуметтік жобасын әзірлеу.	1	5	-	6
4.4	Ата-аналарды балалар бірлестіктерінің қызметіне тарту бойынша практикум (іс-шараларды модельдеу).	-	3	-	3
4.5	4-модуль бойынша қорытынды тестілеу.	-	-	1	1
5	5-модуль. Балалар қоғамдық ұйымдарының қызметінде психологиялық қауіпсіз ортаны қалыптастырудағы және буллингтің алдын алудағы аға тәлімгердің құзыреттіліктері.	3	11	1	15
5.1	Буллинг диагностикасы және алдын алудағы балалар ұйымы рөлін талдау (кейстерді талдау).	1	3	-	4
5.2	«ДосболLike» бағдарламасы аясында балалар ұйымдарының активімен интерактивті сабақтар өткізу бойынша тренинг.	1	3	-	4
5.3	Мектептің антибуллингтік командасы құрамындағы іс-қимыл алгоритмін модельдеу (іскерлік ойын).	1	3	-	4
5.4	Психологиялық қауіпсіздік мониторингі: әдістері және	-	2	-	2

	нәтижелерді талдау (интерпретациялау).				
5.5	5-модуль бойынша қорытынды тестілеу.	-	-	1	1
6	6-модуль. Қорытынды аттестаттау: балалар қоғамдық ұйымын дамыту жобасын әзірлеу және қорғау.	-	9	-	9
6.1	Қорытынды жобаны дайындау бойынша консультациялар (жеке және топтық).	-	3	-	3
6.2	Балалар қоғамдық ұйымдарын дамыту бойынша авторлық жобаларды қорғау.	-	6	-	6
	БАРЛЫҒЫ:	15	60	5	80

6. Оқу процесін ұйымдастыру

«Тәлімгердің кәсіби қызметіндегі балалар қоғамдық ұйымдарының қызметін дамыту» біліктілікті арттыру курсының бағдарламасы бекітілген оқу-тақырыптық жоспарға сәйкес оқытудың күндізгі нысанында іске асырылады. Курстың ұзақтығы белгіленген оқу кезеңі ішінде игерілетін 80 академиялық сағатты құрайды.

Білім беру процесін ұйымдастыру ҚР БҒМ «Педагог қызметкерлер мен оларға теңестірілген адамдардың лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы» № 338 бұйрығының талаптарын, «Адал Азамат» біртұтас тәрбие бағдарламасының ережелерін, Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын, сондай-ақ білім алушыларды әлеуметтендіру мен тәрбиелеудің негізгі институттары ретінде балалар қоғамдық ұйымдары мен оқушылардың өзін-өзі басқаруын дамытудың заманауи тәсілдерін ескере отырып құрылады.

Білім беру процесі тәлімгерлерде балалар қоғамдық ұйымдарының білім берудегі тәрбие міндеттерін іске асырудағы рөлі туралы жүйелі түсінікті қалыптастыруға, сондай-ақ «Жас Қыран», «Жас Ұлан» ұйымдарының, мектеп парламентінің, дебат қозғалысы мен волонтерлік жасақтардың қызметін құру, қолдау және тұрақты дамыту бойынша практикалық құзыреттіліктерді дамытуға бағытталған.

Оқытуды ұйымдастырудың әдіснамалық негіздері заманауи ғылыми-педагогикалық тәсілдерді интеграциялауға негізделеді, оның ішінде:

1. **Іс-әрекеттік тәсіл** – тыңдаушыларды балалар қоғамдық ұйымдары қызметінің нақты жағдайларын модельдеуге, жобалауға және талдауға белсенді тарту арқылы мазмұнды меңгеру.
2. **Құзыреттілік тәсіл** – тәлімгердің нақты кәсіби құзыреттіліктерін қалыптастыруға бағытталу: ұйымдастырушылық-педагогикалық, көшбасшылық-тәлімгерлік, жобалау, коммуникативтік-фасилитативтік, диагностикалық-талдау.
3. **Әлеуметтендіру тәсілі** – балалар қоғамдық ұйымын тұлғаның әлеуметтік қалыптасу, әлеуметтік рөлдерді, нормалар мен құндылықтарды меңгеру кеңістігі ретінде түсіну.
4. **Құндылықтарға бағдарланған тәсіл** – «Адал Азамат» біртұтас тәрбие бағдарламасының құндылықтарын балалар бірлестіктері қызметінің мазмұны мен формаларына интеграциялау.
5. **Практикаға бағдарланған тәсіл** – аға тәлімгердің меңгерілген технологияларды нақты мектеп практикасында қолдануға дайындығын қамтамасыз ететін оқытудың практикалық формаларына басымдық беру.
6. **Рефлексивті тәсіл** – өз қызметін талдау, балалар ұйымы жұмысының тиімділігін бағалау және кәсіби өзін-өзі дамыту қабілетін дамыту.

Бағдарламаны іске асыру аясында оқытудың келесі нысандары мен әдістері қолданылады:

1. **Дәрістік-практикалық сабақтар** теориялық базаны қалыптастыруға және балалар қоғамдық ұйымдарын дамытудың заманауи тәсілдерін, нормативтік-құқықтық негіздерін, әртүрлі жас топтарындағы балалармен жұмыс істеудің психологиялық-педагогикалық ерекшеліктерін түсінуге бағытталған.
2. **Практикаға бағдарланған сабақтар мен тренингтер** нақты құралдарды пысықтауды көздейді: білім алушыларды балалар ұйымдарының қызметіне тарту технологиялары, актив мектептерін өткізу әдістемелері, тұлғалық өсу тренингтері, буллингтің алдын алу бойынша интерактивті сабақтар.
3. **Шеберлік сыныптары (мастер-кластар)** «Жас Қыран», «Жас Ұлан», мектеп парламенті, дебат қозғалысы, волонтерлік жасақтар қызметін ұйымдастырудың тиімді практикаларын көрсету және пысықтау мақсатында өткізіледі.
4. **Іскерлік және рөлдік ойындар** нақты жағдайларды модельдеуге мүмкіндік береді: мектеп парламентіне сайлау өткізу, ұжымдық-шығармашылық істі ұйымдастыру, мектептің антибуллингтік командасы құрамында өзара іс-қимыл жасау.
5. **Кейс-әдістер және педагогикалық жағдаяттарды талдау** балалар ұйымдары жұмысының практикасынан алынған, педагогикалық шешімдер қабылдауды талап ететін нақты және модельденген жағдайларға негізделген.
6. **Жобалық қызмет** балалар қоғамдық ұйымын дамытудың авторлық жобаларын (қызмет бағдарламасын, жылдық жоспарын, әлеуметтік жобасын) әзірлеуді және оны кейіннен қорғауды қамтиды.

1. Топтық және командалық жұмыс бірлескен жобалау, әзірленген шешімдерді талқылау және сараптау, тыңдаушылар арасында тәжірибе алмасу арқылы іске асырылады.
2. Рефлексивті практикалар кәсіби тәжірибені түсінуге, балалар ұйымы қызметінің тиімділігін талдауға және кәсіби рефлексия дағдыларын қалыптастыруға бағытталған.

Бағдарламада іске асырылатын **инновациялық тәсілдер:**

1. **Тәлімгер қызметінің интегративті моделі** – біліктілікті арттыру жүйесінде алғаш рет аға тәлімгердің балалар қоғамдық ұйымдарын дамыту бойынша қызметі нормативтік-құқықтық, психологиялық-педагогикалық, ұйымдастырушылық, жобалау және диагностикалық компоненттерді біріктіретін біртұтас жүйе ретінде қарастырылады.
2. **Қызметті алгоритмдеу технологиясы** – бағдарлама балалар ұйымдарын дамытудың нақты алгоритмдерін (тарту, қолдау, көшбасшыларды даярлау, жобалау) ұсынады, бұл аға тәлімгерге жүйелі, технологиялық тұрғыдан қамтамасыз етілген жұмысты құруға мүмкіндік береді.
3. **«Адал Азамат» құндылықтары мен «ДосболLike» бағдарламасы міндеттерін интеграциялау** – барлық модульдердің мазмұны балалар қоғамдық ұйымдарының қызметі арқылы мемлекеттік тәрбие бағдарламаларын іске асыру қажеттілігін ескере отырып құрылған.
4. **Практикаға бағдарланған жобалық тәсіл** – қорытынды аттестаттау балалар қоғамдық ұйымын дамытудың авторлық жобасын әзірлеуді және қорғауды көздейді, бұл нақты мектеп практикасына тікелей шығуды қамтамасыз етеді.
5. **Балалар ұйымдарын дамыту жағдаяттарын модельдеу** – қазақстандық мектептегі тәлімгер қызметінің нақты жағдайларына барынша жақындатылған іскерлік ойындарды, тренингтер мен кейстерді пайдалану.

Бағдарламаны игеру нәтижелерін бағалау формативті және жиынтық бақылау әдістерін қолдану арқылы жүзеге асырылады:

1. **Ағымдағы бақылау:** тренингтер мен шеберлік сыныптары барысында практикалық тапсырмалар мен жаттығуларды орындау; кейстерді талдауға және топтық талқылауларға қатысу; модульдер бойынша жобалық шағын тапсырмаларды орындау (жоспар үзінділерін, сценарийлерді, тренинг сабақтарын әзірлеу); экспресс-сауалнамалар мен рефлексивті эсселер.
2. **Аралық аттестация:** әр модульдің қорытындысы бойынша практикалық жұмыстарды орындау (балалар ұйымының қызмет жоспарын, іс-шара жобасын, тренинг сабағын әзірлеу); топтық жұмыс шеңберінде аралық жобалық шешімдерді қорғау.
3. **Қорытынды аттестация:** балалар қоғамдық ұйымын дамытудың авторлық жобасын әзірлеу және көпшілік алдында қорғау («Жас Қыран»/«Жас Ұлан» бастауыш ұйымының қызмет бағдарламасы, мектеп парламентін дамыту жоспары, еріктілер отрядының әлеуметтік жобасы, белсенділер мектебінің бағдарламасы және т.б.); балалар қоғамдық ұйымдарын дамытудың нормативтік-құқықтық,

7. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

«Тәлімгердің кәсіби қызметіндегі балалар қоғамдық ұйымдарының қызметін дамыту» біліктілікті арттыру бағдарламасының оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі тәлімгерлерде білім берудің тәрбиелік міндеттерін іске асырудағы балалар қоғамдық ұйымдарының рөлін жүйелі түсінуді қалыптастыруға және «Жас Қыран», «Жас Ұлан», мектеп парламенті, дебат қозғалысы мен еріктілер отрядтарының қызметін құру, қолдау және тұрақты дамыту бойынша практикалық дағдыларды дамытуға бағытталған.

Бағдарламаның дидактикалық ұйымдастырылуы балалар қоғамдық ұйымдарын дамытудың заманауи тәсілдерін теориялық пайымдау мен жеке педагогикалық шешімдерді әзірлеуге және сынақтан өткізуге бағытталған практикаға бағдарланған қызметтің ұштасуына негізделеді.

Оқу-әдістемелік қамтамасыз ету тәлімгерлердің балалар ұйымдарының жай-күйін талдау, олардың қызметін жобалау, білім алушыларды тарту және әлеуметтендіру процесін басқару, ұйымдастырушылық-педагогикалық қолдаудың заманауи технологияларын пайдалану және асоциалды құбылыстардың алдын алу қабілеттерін қалыптастыруға бағытталған. Бағдарлама іс-әрекеттік, құзыреттілік, жобалық және рефлексивтік тәсілдер принциптері негізінде іске асырылады және тыңдаушылардың талдау, жобалау, тренингтік және рефлексивтік қызметке белсенді қатысуын көздейді.

Оқу-әдістемелік қамтамасыз ету құрылымы бірнеше компоненттерді қамтиды. Ең алдымен, бұл біліктілікті арттыру курсының білім беру бағдарламасы, онда мақсаттар мен міндеттер, сағаттардың бөлінуімен модульдердің тақырыптық құрылымы, игерудің жоспарланған нәтижелері (құзыреттіліктер), бақылау формалары мен бағалау критерийлері, оқу-тақырыптық жоспар және негізгі терминдердің глоссарийі қамтылған.

Оқу-әдістемелік материалдар негізгі мазмұндық бағыттар бойынша теориялық материалдармен ұсынылған:

- Қазақстан Республикасындағы балалар қоғамдық ұйымдары қызметінің **нормативтік-құқықтық негіздері** («Білім туралы», «Педагог мәртебесі туралы» Заңдардың мәтіндері, ҚР БҒМ №338 бұйрығы, Білім беруді дамытудың 2029 жылға дейінгі тұжырымдамасы);
- **«Адал азамат» біртұтас тәрбие бағдарламасы** (нысаналы индикаторлар, құндылық негіздері, ай сайынғы бағыттар);
- **«ДосболLike» бағдарламасы** және баланы жәбірлеудің (буллингтің) алдын алу қағидалары;
- Балалар қоғамдық ұйымдарын дамытудың **психологиялық-педагогикалық негіздері** (жас ерекшелік психологиясы, тарту механизмдері, әртүрлі жастағы топтармен жұмыс);
- Балалар бірлестіктерін **ұйымдастырушылық-педагогикалық қолдау технологиялары** (құру, жоспарлау, дамыту, ақпараттық қолдау);
- Ұжымдық-шығармашылық іс-әрекет және **әлеуметтік жобалау әдістемесі**;

- Буллингтің алдын алу және психологиялық қауіпсіз ортаны құру технологиялары.

Сол сияқты презентациялық материалдар мен инфографикалар әзірленді: әр модуль бойынша слайд-презентациялар, балалар қоғамдық ұйымдарының құрылымын, қызмет алгоритмдерін көрсететін сызбалар мен кестелер, жас ерекшеліктері бойынша инфографикалық материалдар, іс-қимыл алгоритмдері бойынша жадынамалар.

Әдістемелік ұсынымдар мен практикалық құралдар бөлек көрсетілген:

- «Жас Қыран» бастауыш ұйымын құру және қолдау бойынша;
- «Жас Ұлан» қызметін дамыту және көшбасшыларды даярлау бойынша;
- Мектеп парламентінің жұмысын ұйымдастыру бойынша практикалық құрал (ереже, сайлау процедурасы, министрліктер құрылымы, жоспарлау);
- «Ұшқыр ой алаңы» дебат қозғалысын ұйымдастыру бойынша әдістемелік материалдар;
- Еріктілер отрядтарын құру және қолдау бойынша ұсынымдар;
- Белсенділер мектебіне арналған тренинг сабақтары мен интерактивті жаттығулар жинағы;
- «ДосболLike» бағдарламасы аясында профилактикалық сабақтар өткізу бойынша әдістемелік ұсынымдар;
- Балалар ұйымдарының қызметін ақпараттық-медиялық қолдау бойынша ұсынымдар.

Практикалық сабақтарға арналған үлестірмелі материалдарға мыналар кіреді: талдауға арналған кейстер (балалар ұйымдары қызметінің тәжірибесінен алынған жағдаяттар), құжаттардың шаблондары мен нысандары (жұмыс жоспарлары, қызмет бағдарламалары, іс-шаралар сценарийлері), рефлексия мен өзін-өзі бағалауға арналған бланктер, балалар ұйымының жай-күйін және қатысушылардың белсенділігін бағалауға арналған диагностикалық әдістемелер, іскерлік және рөлдік ойындарға арналған материалдар.

Практикаға бағдарланған тапсырмалар бірнеше бағытты қамтиды:

1. **Талдау қызметі** нормативтік-құқықтық құжаттарды талдауды және оларды тәлімгердің жұмыс тәжірибесіне проекциялауды, балалар қоғамдық ұйымының жай-күйі мен даму әлеуетін талдауды, буллингтің алдын алу және қауіпсіз орта құру бойынша кейстерді қарастыруды көздейді.
2. **Жобалау қызметі** «Жас Қыран»/«Жас Ұлан» бастауыш ұйымының қызмет жоспарын әзірлеуді, «Адал азамат» бағдарламасының бағыттарын ескере отырып балалар ұйымының жылдық жұмыс жоспарын жобалауды, балалар ұйымының әлеуметтік жобасын әзірлеуді, ұжымдық-шығармашылық істің сценарийін құруды, белсенділер мектебіне арналған тренинг сабағын әзірлеуді қамтиды.
3. **Модельдеу және ойын қызметі** мектеп парламентіне сайлау жағдаятын іскерлік ойын түрінде модельдеу, мектептің антибуллингтік командасы құрамындағы іс-қимыл алгоритмін модельдеу, белсенділермен тренинг

сабақтарының үзінділерін өткізу, балалар ұйымының қызметін ақпараттық қолдау үшін контент жасау арқылы іске асырылады.

4. Рефлексивті қызмет әзірленген шешімдердің тиімділігіне өзіндік талдау жасауды, кәсіби тәжірибе мен тапшылықтарға рефлексия жасауды, әріптестерінің жобаларына өзара баға беру мен сараптама жасауды қамтиды.

Диагностикалық және бағалау материалдары әр модульдің қорытындысы бойынша экспресс-бақылау тапсырмалары, практикалық тапсырмаларды орындауды бағалау критерийлері, тренингтер мен іскерлік ойындарға қатысуды бақылау және сарапшылық бағалау арқылы кәсіби құзыреттіліктердің қалыптасуына ағымдағы мониторингті қамтамасыз етеді.

Кәсіби қызметті өзін-өзі бағалау мен рефлексия жасау үшін кәсіби құзыреттіліктерді өзін-өзі бағалау парақтары, модульдер қорытындысы бойынша рефлексивті сауалнамалар, кәсіби даму күнделігі арналған.

Оқу нәтижелерін аралық және қорытынды бағалау әр модуль бойынша қорытынды тестілеуге арналған тест тапсырмалары (жауап кілттерімен), балалар қоғамдық ұйымын дамытудың қорытынды жобасын бағалау критерийлері, жобаларға сараптама жасауға арналған бағалау парақтары, тыңдаушылардың бағдарламаға қанағаттану деңгейінің қорытынды сауалнамасы арқылы жүзеге асырылады.

Қорытынды аттестация материалдары балалар қоғамдық ұйымын дамытудың авторлық жобасының құрылымы мен мазмұнына қойылатын талаптарды, қорытынды жобалардың ықтимал тақырыптары мен бағыттарының тізбесін («Жас Қыран»/«Жас Ұлан» бастауыш ұйымының қызмет бағдарламасы, мектеп парламентін дамыту жоспары, еріктілер отрядының әлеуметтік жобасы, белсенділер мектебінің бағдарламасы, ақпараттық-медиялық қолдау жобасы және т.б.) қамтиды. Сондай-ақ, жобаны дайындау және ресімдеу бойынша әдістемелік ұсынымдар, қорытынды жобаны бағалау критерийлері (өзектілігі, тұтастығы, практикалық маңыздылығы, шынайылығы, «Адал азамат» құндылықтарына сәйкестігі, презентациялау және қорғау сапасы), сонымен қатар көпшілік алдында қорғау процедурасы мен регламенті ұсынылған.

8. Оқу нәтижелерін бағалау

«Тәлімгердің кәсіби қызметіндегі балалар қоғамдық ұйымдарының қызметін дамыту» біліктілікті арттыру бағдарламасын игеру нәтижелерін бағалау тәлімгерлердің кәсіби құзыреттіліктерінің қалыптасуын кешенді бағалауға бағытталған. Бұл бағалау күрделі педагогикалық жағдаяттарды талдау, жүйелі шешімдерді жобалау, тәрбие субъектілерімен тиімді өзара іс-қимылды ұйымдастыру және балалар қоғамдық ұйымдары қызметінің нәтижелілігін бағалау қабілеттерін қамтиды.

1. 1-модуль бойынша бағалау

«Тәлімгердің балалар қоғамдық ұйымдарын дамыту бойынша қызметінің нормативтік-құқықтық және тұжырымдамалық негіздері»

Қорытынды бағадағы үлесі: 15 ұпай

Бағалау нысаны: Басқарушылық шешімді негіздейтін талдау жазбасы.

Тапсырманың мазмұны: Мектеп әкімшілігі тәлімгерге келесідей сұраныс білдірді: мектептегі балалар қоғамдық ұйымдарының қызметін «Адал азамат» біртұтас тәрбие бағдарламасының талаптарына сәйкестендіру және олардың тәрбие жүйесіндегі рөлін күшейту мақсатында реорганизациялау бойынша ұсыныстар әзірлеу қажет. Мектепте ресми тіркелген «Жас Қыран» және «Жас Ұлан» бастауыш ұйымдары жұмыс істейді, бірақ олардың белсенділігі жүйесіз, жоспарлау жүйесі жоқ, «Адал азамат» бағдарламасының ай сайынғы бағыттарымен байланысы байқалмайды. Нормативтік-құқықтық құжаттарды талдау негізінде тыңдаушы мыналарды қамтитын талдау жазбасын әзірлейді:

1. нормативтік талаптарға нақты сәйкессіздіктерді көрсете отырып, ағымдағы жағдайды талдау;
2. балалар ұйымдарының әлеуметтендіруші және тәрбиелік әлеуетіне сүйене отырып, өзгерістер енгізу қажеттілігін негіздеу;
3. мерзімдерін, жауапты тұлғаларды және күтілетін нәтижелерді көрсете отырып, қызметті реорганизациялау бойынша нақты ұсыныстар (кемінде 5 позиция);
4. ұйымдардың күнделікті қызметіне «Адал азамат» құндылықтарын интеграциялау механизмдері;
5. тәлімгерді барлық тәрбие субъектілерінің күш-жігерін біріктіруші ретінде айқындау бойынша ұсыныстар.

Өзін-өзі бағалау және өзара бағалау критерийлері

Критерий	Дескрипторлар	Ұпайлар
Нормативтік базаны талдау тереңдігі	№338 бұйрықтың, "Адал Азамат" бағдарламасының, Тұжырымдаманың негізгі талаптары анықталды; олардың салыстырмалы талдауы жүргізілді; ағымдағы жағдайдың нормативтік талаптарға нақты сәйкессіздіктері анықталды	4
Ұсынылған шешімдердің дұрыстығы	Ұсыныстар балалар ұйымдарының әлеуметтендіруші және тәрбиелік әлеуетін талдауға негізделген; ұсынылған өзгерістердің "Адал Азамат" құндылықтарымен байланысы дәлелденген	4
Ұсыныстардың жүйелілігі мен шынайылығы	Ұсыныстар нормативтік, ұйымдастырушылық, мазмұндық және кадрлық аспектілерді қамтиды; мерзімдер, жауапты және күтілетін нәтижелер анықталды; ұсыныстар мектеп тәжірибесі үшін шынайы	4
Кеңесшінің интегративті функциясы	Тәлімгердің үйлестіруші, фасилитатор және байланыстырушы буын ретіндегі рөлі нақты белгіленген; педагогтармен, ата-аналармен, әкімшілікпен өзара іс-қимыл тетіктері ұсынылған	3
Барлығы		15

2. 2-модуль бойынша бағалау

«Балалар қоғамдық ұйымдарын дамытудың психологиялық-педагогикалық негіздері»

Қорытынды бағадағы үлесі: 15 ұпай

Бағалау нысаны: Балалардың әртүрлі санаттары үшін тарту және педагогикалық қолдау жүйесінің жобасы.

Тапсырманың мазмұны: Мектепте әртүрлі жас ерекшелік топтары мен әлеуметтік санаттағы балалар білім алады: бастауыш сынып оқушылары («Жас Қыранның» әлеуетті мүшелері), жасөспірімдер («Жас Ұлан» белсенділері), жоғары сынып оқушылары (көшбасшылыққа және тәлімгерлікке үміткерлер), сондай-ақ ерекше білім беру қажеттіліктері бар (ЕБҚ) балалар мен әлеуметтік осал отбасылардан шыққан балалар. Балалар ұйымдарына тартудың қолданыстағы жүйесі олардың ерекшеліктерін ескермейді, бұл уәждеменің (мотивацияның) төмендеуіне және қатысушылардың азаюына әкеп соғады.

Тыңдаушы мыналарды қамтитын тарту және педагогикалық қолдау жүйесінің жобасын әзірлейді:

1. әрбір нысаналы топтың **психологиялық-педагогикалық сипаттамасы** (жас ерекшеліктері, қажеттіліктері, кедергілері);
2. психологиялық механизмдерге (табыс жағдайы, әлеуметтік танылу, идентификация) сүйене отырып, әр топ үшін **тартудың сараланған тетіктері**;
3. өзара оқыту мен тәлімгерлікті қамтамасыз ететін **әртүрлі жастағы топтарда жұмыс істеу технологияларын** сипаттау;
4. ЕБҚ бар балалар мен өмірлік қиын жағдайдағы балаларға арналған **педагогикалық қолдау құралдары**;
5. әртүрлі жас топтарының ерекшеліктерін ескере отырып, іс-шараларды өткізу кезіндегі **қауіпсіздікті қамтамасыз ету алгоритмдері**.

Өзін-өзі бағалау және өзара бағалау критерийлері

Критерий	Дескрипторлар	Ұпайлар
Психологиялық-педагогикалық талдаудың тереңдігі	Ғылыми дәлелдерге сүйене отырып, әр жас тобының егжей-тегжейлі сипаттамалары ұсынылған; қатысудың негізгі қажеттіліктері мен кедергілері анықталды	4
Тарту механизмдерін саралау	Әр топ үшін жас ерекшеліктеріне және әлеуметтік-психологиялық ерекшеліктеріне негізделген қатысудың нақты тетіктері ұсынылады; "сәттілік жағдайы", "әлеуметтік тану", "сәйкестендіру" ұғымдары қолданылады	4
Әр түрлі жастағы топтардағы жұмыс технологиялары	Тәлімгерлік пен өзара оқытудың нақты технологиялары сипатталған; олардың қатысушылардың әлеуметтенуі мен дамуына қалай ықпал ететіндігі көрсетілген	4
Педагогикалық қолдау және қауіпсіздік	Ерекше білім беру қажеттілігі бар балаларға және өмірлік қиын жағдайдағы балаларға нақты қолдау құралдары ұсынылды; жас ерекшеліктерін ескере отырып, қауіпсіздік алгоритмдері тағайындалды	3
Барлығы		15

3. 3-модуль бойынша бағалау

«Балалар қоғамдық ұйымдары мен оқушылардың өзін-өзі басқаруын ұйымдастырушылық-педагогикалық қолдау технологиялары»

Қорытынды бағадағы үлесі: 15 ұпай

Бағалау нысаны: Мектеп парламентінің қызметін ұйымдастырушылық-педагогикалық қолдаудың және көшбасшыларды даярлау жүйесінің кешенді жобасы.

Тапсырманың мазмұны: Мектепте мектеп парламентін құру бастамасы көтерілді, алайда алдыңғы тәжірибе көрсеткендей, сайлау формальды түрде өтеді, сайланған министрлер өз функцияларын білмейді, қызмет тез тоқтайды, сабақтастық жоқ. Әкімшілік «Адал азамат» құндылықтарымен интеграцияланған тұрақты, тиімді оқушылардың өзін-өзі басқару жүйесін құру міндетін қояды. Тыңдаушы мыналарды қамтитын кешенді жоба әзірлейді:

1. **нормативтік құжаттар пакеті** (парламент туралы ереже, сайлау регламенті, министрлердің лауазымдық нұсқаулықтары);
2. нақты бәсекелестік пен сайлаушылардың ақпараттандырылуын қамтамасыз ететін **сайлауалды науқан бағдарламасы**;
3. модульдері, жұмыс формалары мен күтілетін нәтижелері сипатталған **белсенділерді оқыту жүйесі** (белсенділер мектебі);
4. **тәлімгерлік және сабақтастық тетіктері** (түлектермен өзара іс-қимыл, тәжірибе алмасу);
5. парламент қызметін **ақпараттық-медиялық қолдау жоспары** (әлеуметтік желілердегі айдарлар, мектеп БАҚ-тары, стендтер);
6. парламент қызметінің «Адал азамат» бағдарламасының **ай сайынғы бағыттарымен** қалай сәйкес келетінін сипаттау.

Өзін-өзі бағалау және өзара бағалау критерийлері

Критерий	Дескрипторлар	Ұпайлар
Нормативтік толықтығы мен сапасы	Әзірленген құжаттар заңнамаға сәйкес, қисынды, егжей-тегжейлі, қызметтің ашықтығы мен заңдылығын қамтамасыз етеді	3
Сайлау науқанының шынайылығы	Нақты бәсекелестікті, білім алушылардың хабардар болуын және қатысуын қамтамасыз ететін нақты тетіктер ұсынылды; Академиялық адалдық қағидаттары ескерілді	3
Активті дайындау жүйесі	Актив мектебінің бағдарламасы мақсаттарды, модульдерді, жұмыс нысандарын, күтілетін нәтижелерді қамтиды; көшбасшылық құзыреттерді дамыту логикасы байқалады	3
Тәлімгерлік және сабақтастық механизмдері	Тәжірибені берудің, түлектерді тартудың, Парламент қызметінің тұрақтылығын қамтамасыз етудің нақты тәсілдері сипатталған	3
"Адал азаматпен" ақпараттық-медиялық қолдау және интеграция	Нақты айдарлар, мазмұн форматтары ұсынылған; Парламент қызметінің бағдарламаның ай сайынғы бағыттарымен байланысы көрсетілген	3
Барлығы		15

4. 4-модуль бойынша бағалау

«Балалар қоғамдық ұйымдарының қызметін және құндылыққа бағдарланған тәрбиелік іс-шараларды жобалау»

Қорытынды бағадағы үлесі: 15 ұпай

Бағалау нысаны: Толық негіздемесі және ата-аналарды тарту тетіктері бар балалар ұйымының әлеуметтік жобасы.

Тапсырманың мазмұны: Балалар қоғамдық ұйымы (тыңдаушының таңдауы бойынша: «Жас Ұлан», еріктілер отряды, мектеп парламенті) мектептің немесе жергілікті қоғамдастықтың нақты мәселесін шешуге бағытталған (мысалы, аумақты абаттандыру, қарттарға көмек, экологиялық акция, ЕБҚ бар балаларды қолдау, буллингтің алдын алу) әлеуметтік жобаны бастайды. Тыңдаушы мыналарды қамтитын толыққанды әлеуметтік жоба әзірлейді:

1. **мәселені талдау** (мәліметтер жинау, сауалнамалар, бақылаулар);
2. «Адал азамат» құндылықтарына сәйкес келетін жобаның **мақсаты мен міндеттері**;
3. **нысаналы аудитория** және оны таңдаудың негіздемесі;
4. ұжымдық-шығармашылық іс-әрекет технологиясын (ұжымдық жоспарлау, дайындық, өткізу, талдау) пайдалана отырып, **іске асыру кезеңдері**;
5. **бюджет және ресурстық қамтамасыз ету** (ата-аналар мен әлеуметтік серіктестерді тарту тетіктерін қоса алғанда);
6. **күтілетін нәтижелер** (сандық және сапалық);
7. әртүрлі кезеңдерде **ата-аналарды тарту тетіктері** (жай ақпараттандыру емес, бірлесе қатысу);
8. қатысушыларға арналған **рефлексия және ұжымдық талдау** құралдары;
9. жобаны ақпараттық жариялау жоспары.

Өзін-өзі бағалау және өзара бағалау критерийлері

5. 5-модуль бойынша бағалау

«Балалар қоғамдық ұйымдарының қызметінде психологиялық қауіпсіз орта құру және буллингтің алдын алудағы тәлімгердің құзыреттіліктері»

Қорытынды бағадағы үлесі: 15 балл

Бағалау нысаны: Балалар ұйымдарының әлеуетін пайдалана отырып және антибуллингтік цифрлық өнім жасай отырып, буллингтің алдын алудың кешенді стратегиясын әзірлеу.

Тапсырманың мазмұны: Мектепте буллинг жағдайлары тіркелген, алайда алдын алу жұмыстары жүйесіз жүргізіледі және оған балалар қоғамдық ұйымдары тартылмаған. Әкімшілік балалар ұйымдарын салауатты ұжым қалыптастыру ресурсы ретінде қарастыратын алдын алудың жүйелі стратегиясын әзірлеу міндетін қояды. Тыңдаушы мыналарды қамтитын кешенді стратегия әзірлейді:

1. Баланы жәбірлеудің (буллингтің) алдын алу қағидаларына сүйене отырып, **жағдайды талдау** (буллинг түрлері, қатысушылар, қауіп факторлары);
2. буллингтің алдын алудағы **балалар ұйымдарының рөлін сипаттау** («Жас Ұлан», еріктілер отряды, мектеп парламенті) (ұйымшылдық, қолдау жүйесі, мінез-құлықтың баламалы модельдері);

3. құрдастары арасында алдын алу жұмыстарын жүргізу үшін **балалар ұйымдары белсенділерін даярлау бағдарламасы** (тренингтер, кейстер, рөлдік ойындар);
4. буллинг фактілері анықталған кезде **тәлімгердің сынып жетекшілерімен, психологпен, әлеуметтік педагогпен өзара іс-қимыл алгоритмі** (рөлдер мен жауапкершілік аймақтарын бөлумен);
5. балалар ұйымдары мүшелерінің күшімен жасалатын **антибуллингтік цифрлық өнім жобасы** (тұжырымдамасы, нысаналы аудиториясы, мазмұны, тарату форматы) (бейнеролик, подкаст, интерактивті плакат, әлеуметтік желідегі парақша және т.б.);
6. стратегия тиімділігінің **мониторинг құралдары** (психологиялық қауіпсіздік көрсеткіштері, деректер жинау әдістері).

Өзін-өзі бағалау және өзара бағалау критерийлері

Критерий	Дескрипторлар	Ұпайлар
Жағдайды талдау тереңдігі	Нормативтік құжаттарға сүйене отырып, жан-жақты талдау жүргізілді; алдын алу үшін тәуекел факторлары мен мектеп ресурстары анықталды	3
Балалар ұйымдарының рөлі	Әр балалар ұйымының алдын-алуға қалай қатыса алатындығы нақты және нақты сипатталған; олардың әлеуетін пайдалану тетіктері ұсынылған	3
Активті дайындау бағдарламасы	Тақырыптарды, жұмыс нысандарын және күтілетін нәтижелерді көрсете отырып, активті оқыту бағдарламасы әзірленді; "Досболлике" әдістемесімен байланыс бақыланады	3
Өзара әрекеттесу алгоритмі	Рөлдер мен жауапкершілікті бөлумен нақты, кезең-кезеңмен әрекет ету алгоритмі жазылған; "Досболлике" бағдарламасының талаптары ескерілген	3
Буллингке қарсы сандық өнім	Өнімнің тұжырымдамасы ұсынылды, оның мақсатты аудиторияға қатыстылығы негізделді; балаларды мазмұнды құруға тарту механизмі сипатталған	3
Барлығы		15

6. Қорытынды жоба және қорытынды тестілеу

Қорытынды жоба (20 ұпай)

Бағалау нысаны: Мектептегі балалар қоғамдық ұйымдары жүйесін дамытудың кешенді стратегиялық жобасын әзірлеу және көпшілік алдында қорғау.

Тапсырманың мазмұны: Тыңдаушы нақты (нақты жұмыс орны немесе үлгілік) мектептегі балалар қоғамдық ұйымдары жүйесін дамытудың кемінде бір оқу жылына арналған тұтас стратегиялық жобасын әзірлейді. Жоба бағдарламаның барлық модульдерін оқу барысында алынған білім мен дағдыларды біріктіруі (интеграциялауы) тиіс.

Жобаның құрылымына қойылатын талаптар:

1. **Тұжырымдамалық бөлім:** мектептің тәрбие жүйесіндегі балалар ұйымдарының миссиясы, мақсаттары мен міндеттері («Адал азамат» құндылықтарымен байланысы).
2. **Ұйымдастырушылық модель:** «Жас Қыран», «Жас Ұлан», мектеп парламенті және еріктілер отрядтарының өзара іс-қимыл құрылымы мен басқару тетіктері.

3. **Мазмұндық блок:** бір оқу жылына арналған негізгі тәрбиелік оқиғалар мен жобалардың күнтізбелік жоспары.
4. **Ресурстық қамтамасыз ету:** кадрлық, материалдық-техникалық және ақпараттық ресурстарды талдау.
5. **Күтілетін нәтижелер:** оқушылардың әлеуметтенуі мен мектептегі психологиялық климаттың өзгеруінің сапалық және сандық көрсеткіштері.

Өзін-өзі бағалау және өзара бағалау критерийлері

Критерий	Дескрипторлар	Ұпайлар
Аналитикалық тереңдік	Әр түрлі әдістерді қолдана отырып, жағдайға жан-жақты талдау жүргізілді; негізгі проблемалар мен ресурстар анықталды; тұжырымдар негізделген	3
Стратегиялық тұтастық	Миссия, мақсаттар, міндеттер мен іс-шаралар логикалық байланысты жүйені құрайды; мектептің тәрбиелік міндеттерін жүзеге асыруға қосқан үлесі байқалады	3
Бағдарлама модульдерін біріктіру	Жобада нормативтік-құқықтық, психологиялық-педагогикалық, ұйымдастырушылық, жобалау және қауіпсіздік аспектілері көрсетілген; олардың өзара байланысы көрсетілген	4
Реализм және практикалық қолдану	Жоба нақты мектеп жағдайында енгізу үшін нақты; кадрлық, материалдық және уақытша ресурстар ескерілді	3
Инновация және шығармашылық	Түпнұсқа, стандартты емес шешімдер ұсынылды; балаларды, ата-аналарды тартуға, оқиғалар жасауға шығармашылық көзқарас көрсетілді	3
Презентация және қорғау сапасы	Презентация қисынды, көрнекі, дәлелді; сұрақтарға жауаптар тақырыпты терең түсінуді және өз ұстанымын қорғай білуді көрсетеді	4
Барлығы		20

Қорытынды тестілеу (10 ұпай)

Бағалау нысаны: Бағдарлама мазмұны бойынша компьютерлік немесе бланктік тестілеу.

Тестілеу мазмұны: Тест әртүрлі күрделілік деңгейіндегі **20**

тапсырманы қамтиды. Олар тек фактілерді білуді ғана емес, сонымен қатар тұжырымдамалық негіздерді түсінуді, жағдаяттарды талдау және білімді стандартты емес контексттерде қолдану қабілетін бағалауға бағытталған.

Бағалау критерийлері: Толық дұрыс жауап берілген жағдайда әрбір тапсырма **0,5 ұпаймен** бағаланады. Максималды ұпай – **10**.

Бағалау түрі	Ұпай
Модуль 1 (аналитикалық жазба)	15
2-Модуль (тарту жүйесінің жобасы)	15

3-Модуль (кешенді қолдау жобасы)	15
4-Модуль (әлеуметтік жоба)	15
5-Модуль (алдын алу стратегиясы)	15
Қорытынды стратегиялық жоба	20
Қорытынды тестілеу	10
БАРЛЫҒЫ	100 ұпай

Тыңдаушы кемінде 70 ұпай жинаса, модульдер бойынша барлық практикалық тапсырмаларды орындаса және қорытынды жобаны қорғаса, бағдарламаны сәтті меңгерген деп есептеледі. «Снақтан өтті» (зачтено) бағасы әрбір модуль бойынша оң нәтижелер болғанда және қорытынды жоба қорғалған жағдайда қойылады.

9. Курстан кейінгі қолдау

Курстан кейінгі қолдау бағдарламасы тыңдаушылардың алған кәсіби дағдылары мен құзыреттіліктерін алдағы кәсіби қызметінде қолдануын қадағалауға бағытталған.

Біліктілікті арттыру курстарының қорытындысы бойынша тыңдаушылар өздерінің оқыту практикасына қатысты алдағы іс-қимыл жоспарын (Action plan) құрастырады. Бұл жоспарларда кәсіби дамудың SMART-мақсаттары белгіленеді, бұл ұйымдастырылған курстан кейінгі белсенділіктің бастауы болып табылады. Кейінгі жұмыс барысында тыңдаушылар өз қажеттіліктеріне сәйкес іс-қимыл жоспарын да, ондағы мақсаттарды да түзете алады.

Бірінші кезеңде тыңдаушыларды қолдау қызметі электрондық поштаны, әлеуметтік желілердегі мессенджерлерді, интернет-платформаларды пайдалану арқылы курс тренерінің консультациялық әдістемелік вебинарлар өткізуі арқылы жүзеге асырылады.

Қолдаудың **екінші кезеңінде** тыңдаушының әдістемелік тақырыпты таңдау және Lesson Study/Action Research шеңберіндегі зерттеу жұмысының кәсіби даму мақсатын қою кезіндегі кәсіби құзыреттілігі зерделенеді. Электрондық пошта, мессенджерлер, әлеуметтік желілер арқылы тыңдаушылардың жұмыс тәжірибесі зерттеледі. Қажет болған жағдайда курс жетекшісі (тренері) тыңдаушыларды қажетті әдістемелік және цифрлық ресурстармен қамтамасыз етеді.

Курстан кейінгі қолдаудың **үшінші кезеңінде** курс жетекшісі тыңдаушылардың тәжірибе алмасуға қатысуын, кәсіби қызметтегі жетістіктерін көпшіліктің тануын (бұқаралық ақпарат құралдарындағы жарияланымдар), прогрессивті идеяларды насихаттауды және пәнді оқытудағы озық педагогикалық тәжірибені жинақтауды мақсат етіп, олардың кәсіби өсуін зерделейді.

Біліктілікті арттыру курсынан өткен тыңдаушылардың қызметін курстан кейінгі қолдаудың өткізу формалары:

№	Педагогтерді курстан кейін қолдау іс-шаралары	Өткізу нысаны	Жауапты
1	Action Plan (іс-қимыл жоспарын) құру	Курстың соңғы күні	Курс тренері
2	Оқыту практикасындағы зерттеудің әдістемелік мәселесін таңдау кезінде кәсіби дамудың SMART-мақсатын түзету (қажет болған жағдайда) және айқындау	Вебинар-кеңес беру	Курс тренері
3	Үлгілік оқу бағдарламасының талаптарын іске асырудың өзекті мәселелері және зерделенген методологияны білім беру үдерісіне интеграциялау бойынша әдістемелік семинар өткізу	Вебинар-кеңес беру	Курс тренері
4	Алынған кәсіби құзыреттіліктерді практикада іске асыру кезінде туындайтын кәсіби қажеттіліктерді немесе мәселелерді зерделеуге арналған іс-шаралар өткізу	Вебинар\семинар	Курс тренері
5	Кәсіби байқауларға қатысу	Зияткерлік олимпиадалар \ шығармашылық конкурстар	Курстың белсенді тыңдаушылары
6	Пәнді оқыту саласындағы жаңалықтар туралы жүйелі түрде хабардар ету арқылы ақпараттық қолдау көрсету	Пошта / әлеуметтік желілер	Курстың белсенді тыңдаушылары
7	Пәнді оқыту саласындағы табысты педагогтердің тәжірибесін зерделеу бойынша іс-шаралар өткізу	Конференция\семинар (вебинар)	Курстың белсенді тыңдаушылары
8	Пәнді оқытудағы прогрессивті идеяларды насихаттау	Әдістемелік әдебиет көздеріндегі, БАҚ-тағы жарияланымдар білім беру сайттарында.	Курстың белсенді тыңдаушылары
9	Табысты әріптестерді тарта отырып, қалың педагогикалық жұртшылық арасында тәжірибе алмасуға бағытталған іс-шаралар өткізу	Конференция\семинар (вебинар)	Курстың белсенді тыңдаушылары

10	Пәнді оқыту практикасындағы озық және инновациялық тәжірибені жинақтау және тарату	Кәсіби жетістіктерді талдау / мониторингілеу	Курстың белсенді тыңдаушылары

Педагог қызметін курстан кейінгі қолдау мониторингі үш жыл бойы жылына бір рет өткізіледі.

10. Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі

1. «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III Заңы;
2. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 04 мамырдағы **№ 175 бұйрығы** «Педагогтердің біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламаларын әзірлеу, келісу және бекіту қағидаларын бекіту туралы»;
3. Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 03 тамыздағы **№ 348 бұйрығы** «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы»;
4. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2009 жылғы 13 шілдедегі **№ 338 бұйрығы** «Педагог қызметкерлер мен оларға теңестірілген тұлғалар лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы»;
5. Қазақстан Республикасының 2019 жылғы 27 желтоқсандағы № 293-VI «Педагог мәртебесі туралы» Заңы;
6. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы **№ 249 қаулысы** «Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023–2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы»;
7. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2024 жылғы 30 желтоқсандағы **№ 1143 қаулысы** «Қазақстан Республикасындағы инклюзивті саясаттың 2025–2030 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы»;
8. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 12 қаңтардағы **№ 18 бұйрығы** «Сынып жетекшілігі туралы ережені бекіту туралы»;
9. Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 21 желтоқсандағы **№ 506 бұйрығы** «Баланы жәбірлеудің (буллингтің) алдын алу қағидаларын бекіту туралы»;
10. Білім беру саласындағы уәкілетті орган бекіткен «Адал азамат» тәрбие бағдарламасы;
11. Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2024 жылғы 30 шілдедегі № 194 бұйрығына 1-қосымша: Білім беру ұйымдарындағы «Адал азамат» біртұтас тәрбие бағдарламасы.
12. Методические рекомендации по организации воспитательной работы в школе для заместителей директоров организации образования. - Астана: Национальная академия образования им. Ы. Алтынсарина, 2023.

13. Методические рекомендации по организации воспитательной работы в организациях образования / Методические рекомендации. - Астана: Национальная академия образования имени И. Алтынсарина, 2025.
14. Методические рекомендации по обеспечению благоприятного школьного климата, поведения и культуры общения обучающихся в организациях образования / Методические рекомендации. - Астана: Национальная академия образования имени И. Алтынсарина, 2025.
15. Методические рекомендации по реализации системного подхода в работе заместителей директоров по воспитанию в организациях образования. - Астана: Национальная академия образования имени И. Алтынсарина, 2025.
16. Методические рекомендации по обеспечению идеологического воспитания обучающихся через культурное наследие казахского народа. - Астана: Национальная академия образования им. И. Алтынсарина, 2025.
17. Методические рекомендации по проведению мониторинга реализации единой программы воспитания «Адал азамат». - Астана: Национальная академия образования им. И. Алтынсарина, 2025.
18. Алиева Л.В. Детское общественное объединение в системе социального воспитания детей и юношества: учебно-методическое пособие. - М., 2007.
19. Социальная работа с молодежью: учебное пособие / авт.-сост. А.А. Конвисарь. - Костанай: Костанайская академия Министерства внутренних дел Республики Казахстан имени Шпракбека Кабылбаева, 2022.
20. Концепция развития органов самоуправления обучающихся «Школьный / студенческий парламент» в организациях образования Республики Казахстан;
21. Концепция национального культурно просветительского проекта “Төрт тоқсан төрт-өнер”;
22. Концепция «9 месяцев - 9 мероприятий»
23. Книга вожатого: методическое пособие для вожатых. - Нижний Тагил: Репринт, 2023. - URL: <https://iro22.ru/wp-content/uploads/2024/08/kniga-vozhatogo-metodicheskoe-posobie-dlja-vozhatyh.pdf> (дата обращения: 08.03.2026).
24. Дневник вожатого и воспитателя: учебно-методическое пособие / сост.: П.М. Бычковский, Л.С. [и др.]. - Минск: БГУ, 2012. - URL: <https://bsu.by/upload/page/822973.pdf> (дата обращения: 08.03.2026).
25. Фришман И.И. Разновозрастные детские общественные объединения: мыслим глобально, действуем локально // [Электронный ресурс]. - URL: https://elar.urfu.ru/bitstream/10995/141084/1/978-5-7996-3869-6_2024_026.pdf (дата обращения: 08.03.2026).
26. Методическое пособие для вожатого. - URL: <https://rcleto.ru/a/leto/images/модуль/вожатого%20АПЛ.pdf> (дата обращения: 08.03.2026).
27. Шмойлова И.С. Методическое пособие для вожатых по работе в лагере. - URL: https://ems.chel-meteor.ru/wp-content/uploads/2017/04/Методическое_пособие_для_вожатых_Шмойлова_И.С..pdf (дата обращения: 08.03.2026).